

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013

Sektor odzieżowy w Polsce Wschodniej

■ wielkość i struktura ■ ośrodki rozwoju ■ success story ■ potencjał sektora ■

Sektor odzieżowy w Polsce Wschodniej

Wydawca:

Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., ul. Bagatela 12, 00-585 Warszawa

tel. +48 (22) 334 98 00; fax +48 (22) 334 98 86, www.paiz.gov.pl, www.polskawschodnia.eu

Informacje zamieszczane w opracowaniu nie stanowią doradztwa, opinii ani rekomendacji w zakresie indywidualnych stanów faktycznych związanych z podejmowaniem lub prowadzeniem działalności gospodarczej, lecz służą jedynie jako ogólna informacja i pomoc przy planowaniu decyzji inwestycyjnych. W związku z tym publikacje i materiały promocyjne mogą nie pozwalać na prawidłowe podjęcie decyzji i działań w niektórych złożonych i nietypowych sytuacjach. Publikacje i materiały promocyjne nie mają na celu zastąpienia doradcy podatkowego lub finansowego.

Zdjęcia: Shutterstock

1. Potencjał Polski Wschodniej

Polska Wschodnia to zajmujący 31,6% (99 tys. km²) terytorium Polski obszar zamieszany przez ponad 21% (8145,8 tys.) ludności. Składa się z pięciu województw: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. O wyjątkowości i atrakcyjności Makroregionu dla inwestorów świadczy jego położenie – wzdłuż wschodniej granicy Polski. Jest to jednocześnie najbardziej na wschód wysunięty region Unii Europejskiej, stanowiący bezpośrednią granicę pomiędzy Unią Europejską, a Rosją, Białorusią i Ukrainą. Nie tylko doskonałe położenie geograficzne w strefie transgranicznej, ale również wieloletnie bliskie kontakty gospodarcze pomiędzy przedsiębiorstwami i samorządami Makroregionu oraz przedsiębiorstwami i samorządami Rosji, Ukrainy i Białorusi powodują, że Polska Wschodnia może stać się platformą współpracy pomiędzy firmami z Unii Europejskiej i państw byłego Związku Radzieckiego.

Polska Wschodnia to Makroregion ludzi młodych (ponad 31% ludności nie ukończyło 25 roku życia) i wykształconych (w 53 uniwersytetach kształci się ponad 335 tys. studentów). Mając na uwadze również niższe wydatki na wykształcenie w Polsce Wschodniej – o 15-20% – w porównaniu z pozostałymi regionami Polski, to właśnie Polska Wschodnia stwarza inwestorom znakomity klimat do inwestycji i działalności gospodarczej. Potencjał inwestycyjny Polski Wschodniej dodatkowo wzmacnia infrastruktura otoczenia biznesu. W Makroregionie działa 5 Specjalnych Stref Ekonomicznych, oferujących zwolnienia podatkowe dla potencjalnych inwestorów. Funkcjonowanie parków naukowo-technologicznych wspiera współpracę biznesu i środowisk naukowych. Nie bez znaczenia jest także system zachęt inwestycyjnych. Inwestorzy mogą liczyć nie tylko na dodatkowe fundusze w ramach rządowych dotacji celowych (tzw. programów wieloletnich), ale także na wsparcie w ramach programów operacyjnych – krajowych i regionalnych, czy ulg lokalnych. Potencjalni inwestorzy mają także możliwość otrzymania funduszy w ramach PO RPW, skierowanego wyłącznie do 5 województw Polski Wschodniej.

MAPA 1. Województwa Polski Wschodniej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie podziału administracyjnego Polski

Ze względu na swoje położenie, zasoby, warunki naturalne oraz tradycje, w Polsce Wschodniej wyjątkowo silnie rozwinęły się sektory: BPO, budowlany, chemiczny, drzewny i meblarski, sektor odnawialnych źródeł energii, logistyczny, lotniczy, maszynowy, metalowy, odzieżowy, spożywczy oraz turystyka biznesowa.

TABELA 1. Struktura samorządu terytorialnego w Polsce Wschodniej

Województwo	lubelskie	podkarpackie	podlaskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie
powiaty	24	25	17	14	23
gminy wiejskie	171	111	79	71	67
gminy miejskie	42	49	39	31	49
miasta na prawach powiatu	4	4	3	1	2
największe miasta (wg liczby ludności)	Lublin, Chełm, Zamość	Rzeszów, Przemyśl, Stalowa Wola	Białystok, Łomża, Suwałki	Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice	Olsztyn, Elbląg, Ełk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie podziału administracyjnego Polski

2. Sektor odzieżowy w Polsce

TABELA 2. Obroty handlu zagranicznego dla sektora odzieżowego w 2009 roku

Eksport	2.105 mln EUR	Import	1.508 mln EUR
Przemysł tekstylny	1.134 mln EUR	Przemysł tekstylny	906 mln EUR
Przemysł odzieżowy	709 mln EUR	Przemysł odzieżowy	440 mln EUR
Przemysł skórzany	262 mln EUR	Przemysł skórzany	162 mln EUR

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

TABELA 3. Produkcja sprzedana sektora odzieżowego w Polsce w mln PLN

	2009	I-XI 2010
Przemysł tekstylny	7 658,1	6 308,0
Przemysł odzieżowy	8 685,4	5 761,1
Przemysł skórzany	3 040,7	2 510,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

TABELA 4. Wynagrodzenie miesięczne brutto sektora odzieżowego w Polsce w PLN

	2009	I-XI 2010
Przemysł tekstylny	2 201,45	2 293,55
Przemysł odzieżowy	1 722,86	1 830,31
Przemysł skórzany	1 915,83	2 048,34

Źródło: GUS

W Polsce sektor odzieżowy tworzą dwa działy: włókiennictwo oraz produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich. Statystyczny Polak wydaje na ubiór ponad 600 zł rocznie, co wyznacza wartość tego rynku na ok. 27,5 mld zł. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego o sprzedaży detalicznej w Polsce w latach 2001-2010, segment odzieżowy był jednym z najszybciej rosnących [tabela 2].

Zatrudnienie w sektorze odzieżowym w listopadzie 2010 roku wynosiło 159 tys. osób, z czego najwięcej pracowało w przemyśle odzieżowym (94 tys. osób), w przemyśle tekstylnym (44 tys. osób) oraz skórzanym (21 tys.). O ile produkcja sprzedana w sektorze odzieżowym wyniosła w 2009 roku 19,4 mld PLN, to w ciągu pierwszych jedenastu miesięcy 2010 roku – 14,6 mld PLN [tabela 3].

W 2009 roku produkcja sprzedana przemysłu tekstylnego wyniosła 7,7 mld PLN i – pomimo ogólnosiłowego kryzysu – utrzymała się na prognozowanym poziomie, podobna sytuacja miała miejsce w przemyśle odzieżowym, którego obroty sięgnęły w roku 2009 kwoty 8,7 mld PLN oraz przemysłu skórzanym z obrotami rzędu 3,0 mld PLN. Dane z 2010 roku potwierdzają, że założenia mówiące o utrzymaniu poziomu produkcji sprzedanej

z roku 2009 są jak najbardziej realne. W szczególności dotyczą one przemysłu tekstylnego oraz skórzanego. Natomiast w przypadku przemysłu odzieżowego, pomimo relatywnie słabszego poziomu produkcji sprzedanej, wielu producentów utrzymało poziom produkcji lub wręcz zwiększyło go. Najlepsze wyniki osiągnęli producenci wyrobów pończoszniczych, marynarek męskich, spodni i szortów męskich, sukienek i spódnic, garsonek oraz zestawów odzieżowych damskich i garniturów męskich. Natomiast gorsze wyniki w porównaniu do 2009 rokiem dotyczą wyrobów, takich jak: płaszcze damskie i męskie, bluzy i koszule damskie oraz spodnie i szorty damskie [wykres 1].

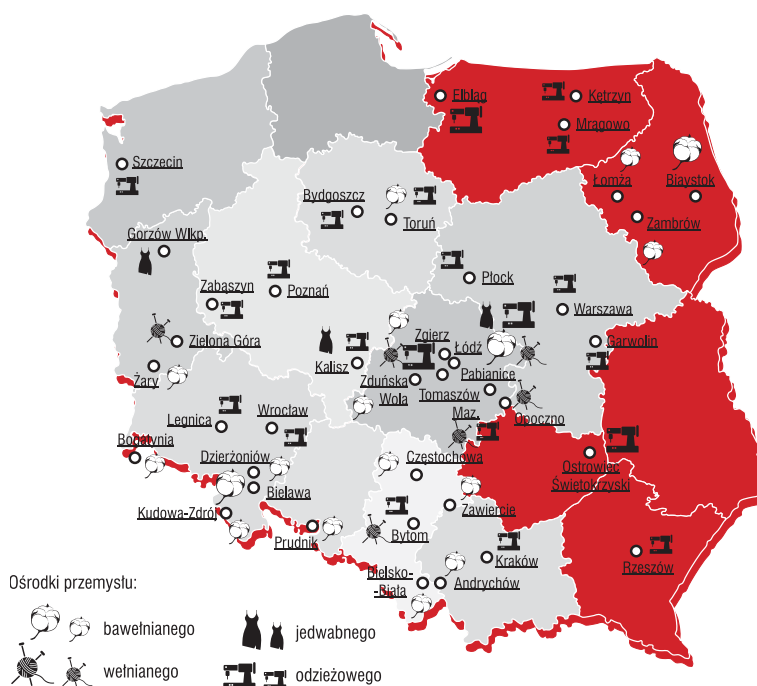
Wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze odzieżowym kształtowało się w 2009 rok na poziomie 1946 PLN, podczas gdy w okresie pierwszych 11 miesięcy 2010 roku – 2057 PLN [tabela 4].

Branża odzieżowa jest największym pod względem liczby systemów segmentem rynku wszystkich sieci franczyzowych i agencji w Polsce. Sektor tekstylny-odzieżowy zajmuje znaczącą pozycję w przemyśle przetwórczym, zarówno ze względu na wielkość produkcji sprzedanej, jak również obroty w handlu zagranicznym.

Rozmieszczenie ośrodków branży odzieżowej w Polsce przedstawia mapa 2.

Aby zwiększyć konkurencyjność i potencjał eksportowy, firmy inwestują w modernizację. W 2008 roku przemysł tekstylny zainwestował prawie 360 mln PLN, a odzieżowy – prawie 120 mln PLN. W sektorze tekstylnym większość nakładów inwestycyjnych – ponad 200 mln PLN, przeznaczono na maszyny i urządzenia techniczne. Sektor odzieżowy na ten cel przeznaczył około 50 mln PLN. W sytuacji kryzysowej w 2009 roku nadal inwestowano znaczne środki, głównie maszyny i urządzenia – w tekstyliach przeznaczono na ten cel 102 mln PLN, w odzieży – blisko

MAPA 2. Ośrodki sektora odzieżowego

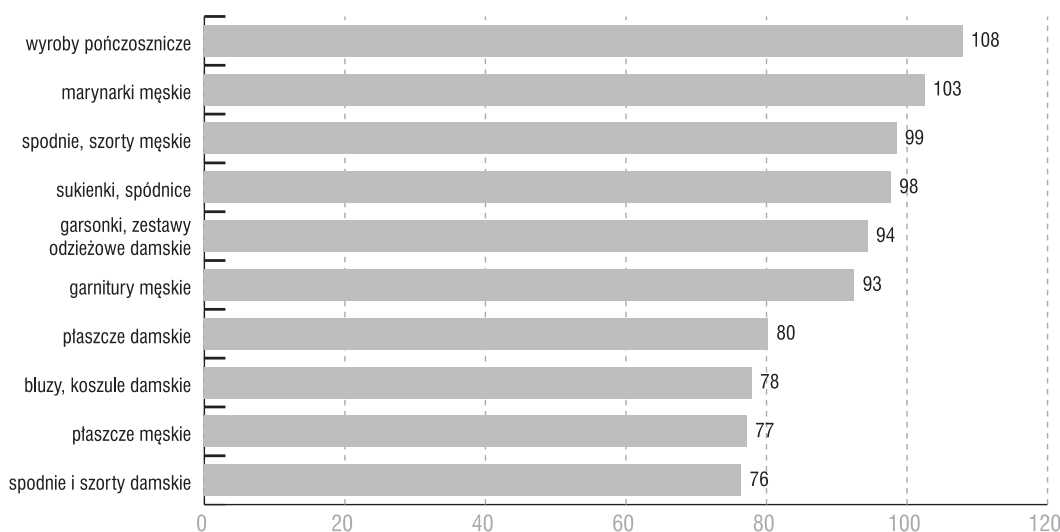

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Zakłady włókiennicze i odzieżowe

Potencjał sektora odzieżowego w Polsce

Zatrudnienie w sektorze odzieżowym wynosiło 159 tys. osób, produkcja sprzedana wyniosła – 19,4 mld PLN, wynagrodzenie miesięczne brutto kształtowało się na poziomie 1946 PLN.

WYKRES 1. Odzież – indeksy produkcji 01-11.2010 rok (01-11.2009=100).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

70 mln PLN. Mimo załamania popytu na najważniejszym dla polskiego eksportu rynku unijnym, eksport tekstyliów i odzieży w jedenastu miesiącach 2009 roku wyniósł prawie 3,1 mld EUR. Największą grupę eksportową stanowi odzież o wartości 2 mld EUR, jest to udział bardzo znaczący, ponieważ odzież jest produkowana z dużym udziałem nowoczesnych technologii. Polska, ze względu na bliskość rynków Europy Zachodniej oraz posiadanie wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej i zaawansowanego know-how, jest doskonałym miejscem do lokalizowania produkcji sektora odzieżowego. Między innymi, te elementy powodują, że istnieje olbrzymi potencjał do rozwoju i zwiększania eksportu. Dotyczy to zwłaszcza modnych wyrobów wysokiej jakości, o dużym stopniu kreatywności, wykonanych z nowoczesnych ma-

teriałów, produkowanych w niewielkich seriach i adresowanych do wybranych grup klientów. Z danych Polskiej Izby Odzieżowo-Tekstylnej, firmy sektora tekstylnego o liczbie pracujących powyżej 9 osób zatrudniały w 2009 roku prawie 43 tys. pracowników. Natomiast na koniec kwietnia 2010 r. zatrudnienie w omawianych przedsiębiorstwach wynosiło 43,1 tys., a przeciętna płaca brutto 2251,44 zł. Z kolei przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach odzieżowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób w 2009 roku wyniosło 101 tys. Przeciętne wynagrodzenie brutto przy produkcji odzieży wynosiło 1802,35 zł w I półroczu 2010 r. Według Polskiej Izby Odzieżowo-Tekstylnej, w grupie przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób jest prawie tysiąc firm tekstylnych oraz ponad 2,7 tys. firm odzieżowych.

3. Sektor odzieżowy w Polsce Wschodniej

3.1. Wielkość i struktura

Na obszarze Polski Wschodniej znajduje się bardzo liczna grupa firm wchodzących w skład sektora odzieżowego. Sektor odzieżowy na terenie Makroregionu Polski Wschodniej jest całkowicie sprywatyzowany, przeważa-

jąca ilość firm z sektora odzieżowego to firmy małe lub średnie oparte na rodzinnych tradycjach. Największa koncentracja sektora jest odnotowana w województwach lubelskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim. Główne skupiska firm odzieżowych znajdują się w rejonach Białegostoku, Lublina, Rzeszowa, Olsztyna. Firmy odzieżowe z Polski Wschodniej dzielą się na:

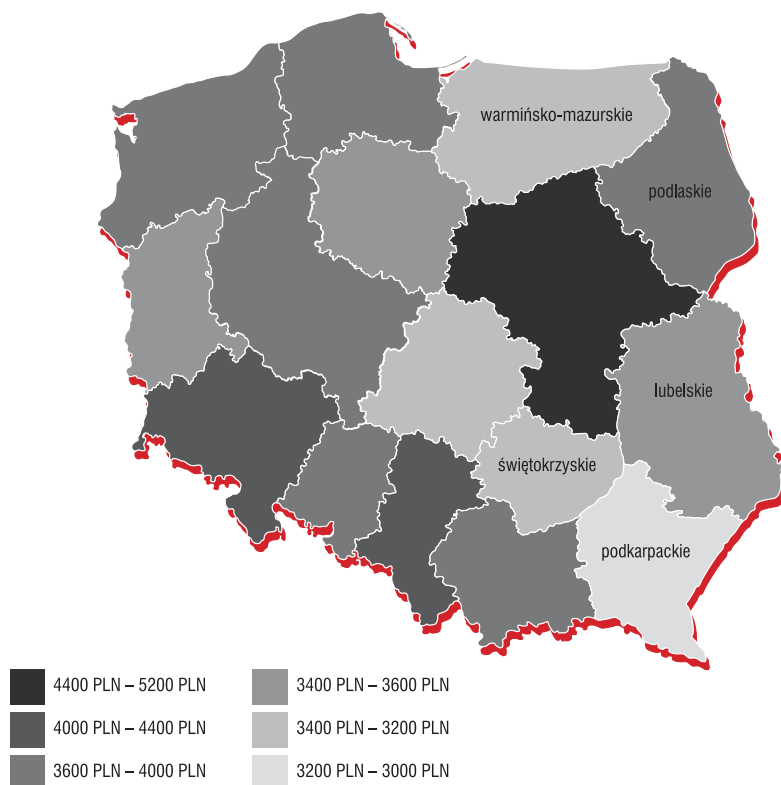
- producentów produktów sektora odzieżowego,
- firmy świadczące usługi przeszycia dla znanych marek światowych,
- producentów materiałów (bawełna, len itd.),
- fabryki włókiennicze,
- importerzy półproduktów i gotowych produktów odzieżowych,
- sklepy i hurtownie sprzedające odzież wielu marek,
- sklepy franchisingowe,
- sklepy internetowe.

Główne ośrodki rozwoju sektora odzieżowego to:

- Białystok,
- Lublin,
- Rzeszów,
- Olsztyn.

Odzież produkowana na terenie województw Polski Wschodniej jest towarem przede wszystkim eksportowym. Tylko niewielka część produkcji trafia do sklepów z terenu Polski Wschodniej. Producenci własnych marek to jednak wciąż mniejszość w sektorze odzieżowym, który jest jednym z ważniejszych sektorów rozwojowych Polski Wschodniej. Przeważająca część firm zajmuje się przeszyciem ubrań pochodzących od znanych producentów z Zachodu, którzy zainteresowani produktem wysokiej jakości zlecają usługę przeszycia na terenie wschodnich województw. Polska Wschodnia jest regionem tradycyjnie związanym z przemysłem odzieżowym, w którym najwięcej zatrudnienia znajdują kobiety [mapa 3].

MAPA 3. Koszty pracy w Polsce Wschodniej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Osoby pracujące w sektorze odzieżowym to w przeważającej większości osoby młode lub należące do średniego przedziału wiekowego, jest to odzwierciedlenie struktury społecznej regionu. Ważnym podkreślenia jest fakt, że w szczególności osoby pracujące w zarządzaniu i marketingu sektora odzieżowego w Polsce Wschodniej to ludzie młodzi, którzy są gotowi do podejmowania nowych wyzwań, często inicjując powstawanie nowych firm odzieżowych [wykres 2].

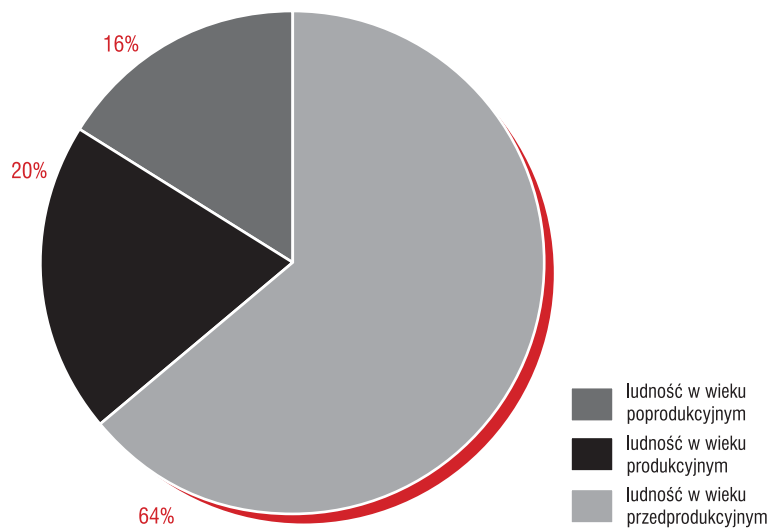
3.2. Charakterystyka sektora

Rozwój sektora odzieżowego na obecnych terenach Makroregionu Polski Wschodniej był wynikiem położenia historyczno-geograficznego. Położenie geograficzne pomiędzy rozwiniętymi gospodarczo krajami Europy Zachodniej, a ogromnym i bardzo chłonnym rynkiem Europy Wschodniej – w szczególności rynkiem rosyjskim – powodował lokalizowanie na tych terenach zakładów przemysłu bawełnianego, wełnianego oraz włókienniczego. To właśnie te zakłady oraz tradycja przemysłu włókienniczego dały początek obecnie funkcjonującym prywatnym przedsiębiorcom. Sektor odzieżowy w Polsce Wschodniej do niedawna bazował głównie na handlu z sąsiadami ze wschodu. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej firmy sektora odzieżowego na coraz większą skalę zaczęły oferować swoje wyroby na bardzo konkurencyjnych oraz wymagających rynkach krajów Europy Zachodniej. Zmiana rynków zbytu wymagała poprawy jakości, co udało się osiągnąć poprzez

Konkurencyjność firm polskiego sektora odzieżowego

Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej firmy sektora odzieżowego na coraz większą skalę zaczęły oferować swoje wyroby na bardzo konkurencyjnych oraz wymagających rynkach krajów Europy Zachodniej, co wymusiło poprawę jakości, unowocześnienie parku maszynowego oraz poprawę organizacji produkcji.

WYKRES 2. Ludność Polski Wschodniej to młode społeczeństwo. Współczynnik przyrostu naturalnego wynosi 2,7% i jest najwyższy w kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

unowocześnienie parku maszynowego, poprawę organizacji produkcji oraz wprowadzenie w wielu przedsiębiorstwach systemów zarządzania jakością. Obecnie produkty sektora odzieżowego z Polski Wschodniej w głównej mierze wysyłane są na zachód Europy.

3.3. Główne ośrodki rozwoju sektora

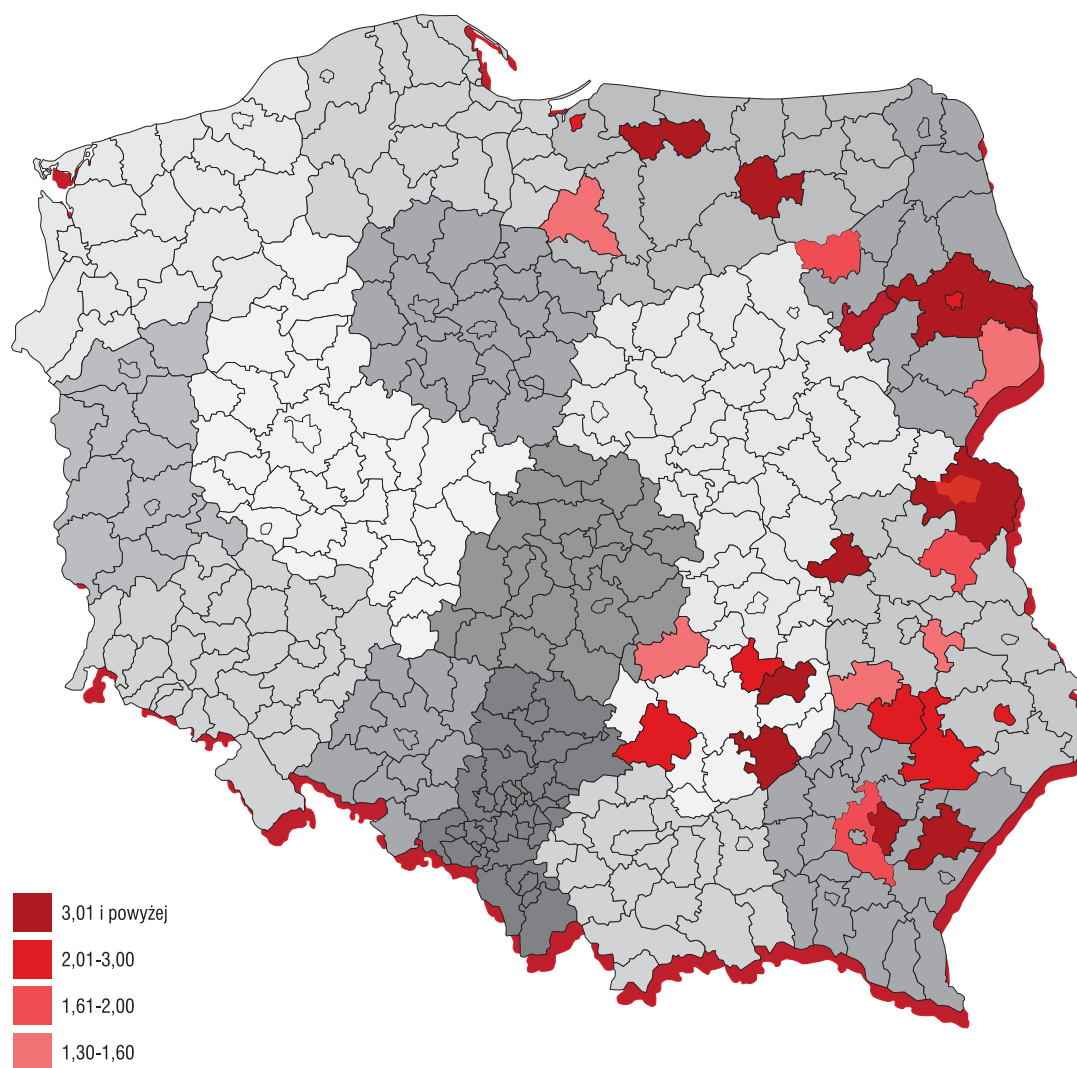
Najsilniejsza koncentracja w przemyśle odzieżowym występuje w województwie lubelskim i podlaskim [mapa 4]. Na poziomie powiatów wskaźnik specjalizacji przyjmuje wartości najwyższe dla powiatów: zambrowskiego (województwo podlaskie), lidzbarskiego (województwo warmińsko-mazurskie) oraz jarosławskiego (województwo

podkarpackie). Ośrodkami rozwoju przemysłu włókienniczego w Polsce Wschodniej są Białystok, jego okolice oraz Zambrów. Z kolei Łomża to tereny, gdzie dominuje produkcja tkanin bawełnianych.

3.4. Success story

Liderami sektora odzieżowego w Polsce Wschodniej są firmy ze średniej i niższej półki. Wynika to przede wszystkim z tego, że tańsze marki mogą pojawić się w większej liczbie lokalizacji, często począwszy od miejscowości liczących zaledwie 15-20 tys. mieszkańców. Drugim powodem ich szybkiego rozwoju jest niewątpliwie większy popyt spowodowany rozszerzeniem grupy klientów docelowych o osoby, które kupują nieco droższe ubrania oraz te ze średniej półki cenowej.

MAPA 4. Koncentracja sektora odzieżowego w Polsce Wschodniej w odniesieniu do powiatów (wg wskaźnika specjalizacji SI)

DeFacto, Bielsk Podlaski

Firma tworząca własną markę. Jednym z największych sukcesów firm z sektora odzieżowego w Polsce Wschodniej może pochwalić się firma z Bielska Podlaskiego – DeFacto. Firma istnieje od 1995 roku, projektuje i szyje ubrania dla dziewcząt i młodych kobiet. Firma sprzedaje odzież na terenie całego kraju, a marka jest rozpoznawalna. Istotną firmą z sektora odzieżowego jest również Planeta Mody z Olsztyna, która od 1995 r. zajmuje się produkcją oraz sprzedażą modnych i niedrogich ubrań pod marką Yups! i Świat Bawełny. Planeta Mody to firma intensywnie rozwijająca się i z roku na rok odnosząca coraz większe sukcesy w branży. W całym kraju pod markami Świat Bawełny i Yups! działa około 160 sklepów. Dodatkowo firma sprzedaje także za pomocą sklepu internetowego. Szacuje się, że sektor odzieżowy sprzedaje poprzez witryny internetowe około 25% swojej produkcji, przy czym większość przedsiębiorców oczekuje wzrostu sprzedaży w najbliższym czasie za pomocą handlu elektronicznego.

Zakład Dziewiarski Karo, Gródek

Firma świadcząca usługę przeszycia dla znanych marek polskich i światowych. Przykładem firmy świadczącej usługi przeszycia w Polsce Wschodniej jest przedsiębiorstwo Orion z siedzibą w małej miejscowości Gródek w województwie podlaskim. Firma mieści się w pomieszczeniach po starej fabryce Zakładów Dziewiarskich Karo, zatrudniających w okresach świetności do 500 szwaczek. Przedsiębiorstwo bazuje na bogatym doświadczeniu i tradycjach dziewiarskich pracowników z zakładów Karo. Głównym przedmiotem działalności firmy jest świadczenie usług przeszycia dla przedstawicieli największych marek polskich oraz światowych. Stroje piłkarskie znanych klubów sportowych, jak TSV 1860 Monachium, Slavia Praga, Werder Breme czy reprezentacji Ghany powstawały w zakładzie w Gródku. Wykwalifikowana kadra świetnie sprostала wymogom takich marek, jak Puma, Kappa, Umbro czy Hummel. Orion bazuje również na usłudze przeszycia dla niemieckich firm zajmujących się umieszczaniem kolekcji w katalogach wysyłkowych. Orion współpracował również z marką Orsay oraz przedstawicielami Americanos i Tech-Med. Olbrzymim atutem firmy z Gródka jest wielka elastyczność i bogaty park maszynowy, pozwalający na przestawienie produkcji z dzianin na wymagającą konfekcję lekką czy specjalistyczny asortyment medyczny. Atutem przedsiębiorstwa jest również położenie w strefie przygranicznej, w której – zgodnie z umową między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Białorusi – od kwietnia 2011 r. planowany jest mały ruch przygraniczny.

Nipplex, Łuków

Firma bieliźniarska. Firma Nipplex z Łukowa z województwa lubelskiego istnieje na rynku od 1994 roku i jest jednym z wiodących producentów wyrobów gorseciarskich w Polsce. Przedsiębiorstwo specjalizuje się w produkcji bielizny damskiej.

3.5. Klastery, organizacje i stowarzyszenia wspierające

Podlaski Klaster Bielizny

W celu podniesienia innowacyjności i konkurencyjności firmy z sektora odzieżowego Polski Wschodniej utworzono klaster bielizny (Podlaski Klaster Bielizny), który w 2008 roku utworzyło 9 firm produkcyjnych i jedna dystrybucyjna. W skład klastra wchodzi znane marki: Gaia, Kinga, Kostar, Ava, Axami, Gorteks, Mat, a także sklep internetowy z białostocką bielizną Kontri i młoda firma – Gracya. Zgodnie ze statutem, firmy stowarzyszone w Podlaskim Klastrze Bielizny w najbliższych latach zamierzają zrealizować kilkanaście wspólnych projektów, między innymi w obszarach: tworzenia nowej wspólnej marki, efektywnego badania rynku bielizny poprzez współpracę z podlaskimi uczelniami i rozwoju nowych przedsięwzięć produkcyjnych. W statusie stowarzyszenia wśród celów wyróżniono cel główny, jakim jest wspieranie podlaskich przedsiębiorstw działających w obszarze produkcji i/lub handlu bielizną poprzez tworzenie trwałych związków sprzyjających wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i marketingowych oraz właściwe wykorzystywanie szans rozwojowych. Klaster bieliźniarski intensywnie pracuje nad budową wspólnej marki, która ma wzmocnić ofertę i wizerunek klastra. Planowane jest również stworzenie sieci sklepów własnych lub franchisingowych. W ramach inicjatywy działa wewnętrzny system transferu surowców pod postacią Klastrowej Giełdy Surowcowej. Podejmowane są również prace nad Klastrowym Systemem Wykorzystania Wolnych Mocy Produkcyjnych.

Jak wynika z analizy danych, na sektor podlaskich producentów bielizny składa się 49 podmiotów, co stanowi ok. 14% łącznej liczby producentów bielizny w Polsce. Według ich deklaracji, 38 z nich zatrudnia do 10 osób; 8 – od 10 do 49 osób, 3 – 50-249 pracowników. Łącznie sektor podlaskich producentów zatrudnia w swoich zakładach pracy ok. 2400-2500 osób. Są to firmy, które obok różnego poziomu zatrudnienia, charakteryzują się różnym potencjałem finansowym, rozpoznawalnością na rynku, zasięgiem geograficznym oraz zakresem oferowanych produktów. Zdecydowana większość z nich zajmuje się produkcją szerokiego spektrum bielizny damskiej. W województwie podlaskim produkcją bielizny męskiej zajmuje się tylko jeden podmiot. Podobna sytuacja występuje w przypadku produkcji bielizny plażowej. Większość tych podmiotów ma charakter firm rodzinnych, które z różnym doświadczeniem rynkowym funkcjonują na rynku od 2 do ponad 20 lat. Cechą wspólną wszystkich podmiotów jest oparcie produkcji na wykwalifikowanej i doświadczonej kadrze pracowników: szwaczek, gorseciarek, technologów i projektantów. Żaden z producentów nie ma znaczącego udziału w rynku regionalnym i krajowym, co odpowiada ogólnej sytuacji w sektorze dla całej Polski.

Poprzez klaster firmy chcą wspierać promocyjnie region, zwiększać innowacyjność w branży oraz wspólnie

Wspólna promocja Makroregionu

Firmy bielizniarskie tworzące klastery są czołowymi producentami bielizny w Polsce, zajmującymi od lat wysoką pozycję na rynku. Łączna ilość produkowanej bielizny w ramach Podlaskiego Klastra Bielizny to ok. 3 mln sztuk rocznie, a sprzedaż eksportowa to ok. 40% produkcji. Podlaski Klaster Bielizny wygrał konkurs na szczelbu krajowym o dofinansowanie projektu na kwotę 4,5 mln PLN, co pozwoli mu zdynamizować prace rozwojowe. Podlaski Klaster Bielizny to pierwsza taka inicjatywa w Polsce i jedna z nielicznych na świecie.

występować na rynkach międzynarodowych jako silna grupa producentów z Podlasia.

W chwili obecnej na terenie Makroregionu Polska Wschodnia obserwować można rozwój zagłębia bieliznianego w Polsce, podbijającego swoimi produktami cały świat. I tak marki bielizny z Polski Wschodniej można znaleźć w takich krajach, jak: Austria, Australia, Belgia, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Izrael, Irlandia, Kazachstan, Kanada, Litwa, Niemcy, Portugalia, Rosja, Rumunia, Słowacja, Szwecja, Szwajcaria, Ukraina, USA, Węgry, Włochy, Wielka Brytania. W ostatnich pięciu latach najdynamiczniej rozwinęła się sprzedaż na rynki krajowe Europy Zachodniej, bowiem wśród nabywców na rynkach wschodnich polska bielizna ma ugruntowaną i stabilną pozycję. Bielizna producentów z Polski Wschodniej to bielizna przeznaczona dla klientów w każdym wieku, o różnym statusie społecznym i materialnym, o różnych stylach życia, preferowanych wzorach, ozdobach, kolorystyce, fasonie i cenie, a przede wszystkim w dużym zakresie rozmiarowym. Produkty są wytwarzane na bazie wysokiej jakości surowców sprowadzonych z kilkunastu krajów całego świata, jak i wytwarzanych w Polsce.

3.6. Potencjał rozwoju sektora

Polska Wschodnia posiada duży potencjał rozwoju sektora odzieżowego, świadczą o nim:

- **Bardzo atrakcyjne położenie.** Od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wschodnia granica państwa jest częściowo granicą zewnętrzną Unii. Stwarza to nową perspektywę rozwoju dla obszaru przygranicznego, związaną z rozbudową przejść granicznych, obsługą ruchu osobowego i towarowego, a także prowadzeniem przygranicznej działalności gospodarczej. Polska Wschodnia graniczy z wieloma krajami Europy Wschodniej: Rosją – 212 km, Litwą – 104 km, Białorusią – 418 km, Ukrainą – 535 km, Słowacją – 134 km. Granice Polski ze Słowacją i Litwą są od 21 grudnia 2007 r. wewnętrznymi granicami strefy Schengen.
- **Sprawnie działające przejścia graniczne.** Na obszarze Polski Wschodniej funkcjonuje 38 przejść granicznych: 16 drogowych (Gronowo, Bezledy, Goldap, Kuźnica, Bobrowniki, Białowieża, Połowiec, Kukuryki, Terespol, Sławatycze, Dorohusk, Zosin, Hrebenne,

Korczowa, Medyka, Krościenko), 14 kolejowych (Braniewo, Głomno, Skandawa, Kuźnica, Zubki, Siemianówka, Czeremcha, Terespol, Dorohusk, Hrubieszów, Hrebenne, Werchrata, Przemyśl, Krościenko). Duża ilość oraz odpowiednia przepustowość przejść granicznych umożliwia doskonały dostęp do bardzo chłonnych rynków Litwy, Białorusi, Ukrainy, Rosji.

- **Edukacja.** Obecnie w całym kraju jest 78 techników odzieżowych przygotowujących odpowiednią kadrę do pracy w sektorze odzieżowym, z czego aż 32 usytuowane są właśnie na terenie Polski Wschodniej, a ilość szkół kształcących w zakresie przemysłu odzieżowego rozkłada się w następujący sposób: województwo podlaskie – 4, warmińsko-mazurskie – 5, lubelskie – 13, świętokrzyskie – 4, podkarpackie – 6. Między innymi ze względu na historyczne znaczenie sektora dla Makroregionu Polski Wschodniej szkoły te posiadają bardzo wysokiej klasy kadrę nauczycielską oraz odpowiednie zaplecze techniczne. Daje to ogromne możliwości rozwoju odpowiedniej kadry i jej zatrudnienia. Polska Wschodnia posiada bogatą bazę produkcyjną niezbędną do zatrudniania wykwalifikowanej kadry.
- **Kapitał ludzki.** Stanowi niezaprzeczalnie jeden z głównych walorów Makroregionu Polska Wschodnia. Sprzyjającym czynnikiem związanym z kapitałem ludzkim jest taniość siły roboczej. Średnie płace kształtują się na poziomie 1,5 tys. PLN do 1,9 tys. PLN, przy stosunkowo wysokich kwalifikacjach wynikających między innymi z wieloletniej tradycji przemysłu włókienniczego i odzieżowego w Polsce Wschodniej.
- **Współpraca w ramach euroregionów.** Obecnie województwa Polski Wschodniej aktywnie współpracują z regionami zagranicznymi w ramach euroregionów: Bug, Karpaty, Niemen, Puszcza Białowieńska i Bałtyk oraz innych struktur transgranicznych Polski Wschodniej.

3.7. Perspektywy rozwoju sektora odzieżowego w Polsce Wschodniej

- Zrzeszanie się firm w struktury klastrowe;
- Transfer technologii do producentów z sektora odzieżowego;
- Wykorzystanie dużych zasobów relatywnie taniej siły roboczej;
- Duże zasoby pracowników o wysokich kwalifikacjach;
- Wysokie przygotowanie kadry nadzoru technicznego i zdolna grupa projektantów;
- Istnienie trwałych i silnych powiązań z inwestorami zagranicznymi;
- Położenie w strefie przygranicznej;
- Niskie koszty inwestycyjne;
- Tradycja sektora odzieżowego;
- Rozwój rynku konsumencki ze względu na położenie;
- Specjalne strefy ekonomiczne jako zachęta dla przyszłych inwestorów;

4. Zachęty inwestycyjne – pomoc publiczna

Zgodnie z mapą publicznej pomocy regionalnej, inwestorzy inwestujący w nowe przedsięwzięcia w Polsce Wschodniej mogą liczyć na najwyższy możliwy poziom wsparcia, jaki można uzyskać w Unii Europejskiej. Mogą oni otrzymać wsparcie z różnych źródeł równe 50% kosztów kwalifikowanych nowego projektu (w przypadku małych i średnich firm wsparcie może być powiększone odpowiednio do 70% i 60%).

Polska oferuje atrakcyjny system zachęt inwestycyjnych przeznaczonych na wspieranie nowych inwestycji w regionach. Składają się na niego przede wszystkim:

- zwolnienie z podatku dochodowego w specjalnych strefach ekonomicznych;
- zwolnienie z podatku od nieruchomości;
- dotacje celowe z budżetu państwa;
- granty finansowe z funduszy strukturalnych UE.

Wszystkie te formy zachęt inwestycyjnych wiążą się, co do zasady, z udzielaniem pomocy publicznej w postaci regionalnej pomocy inwestycyjnej.

4.1. Regionalna pomoc inwestycyjna

Regionalna pomoc inwestycyjna jest pomocą udzielaną na tzw. **inwestycje początkowe**, które polegają na inwestycji w aktywa materialne oraz niematerialne i prawne związane z:

- utworzeniem nowego przedsiębiorstwa;
- rozbudową istniejącego przedsiębiorstwa;
- dywersyfikacją produkcji istniejącego przedsiębiorstwa przez wprowadzenie nowych, dodatkowych produktów;
- wprowadzeniem zasadniczej zmiany w procesie produkcyjnym istniejącego przedsiębiorstwa.

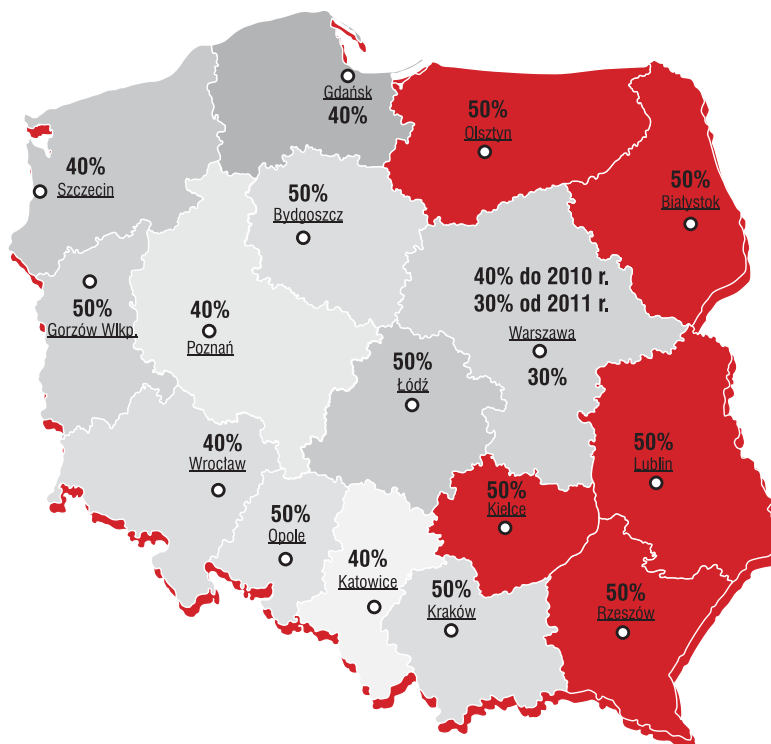
Aktywa materialne – to m.in. grunty, budynki, budowle oraz urządzenia.

Aktywa niematerialne i prawne – oznaczają aktywa związane z transferem technologii poprzez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej. Za nową inwestycję nie uznaje się inwestycji odtworzeniowych.

Regionalną pomoc inwestycyjną oblicza się na dwa sposoby:

- w odniesieniu do ponoszonych nakładów inwestycyjnych
- w odniesieniu do dwuletnich kosztów zatrudnienia pracowników na nowo tworzonych miejscach pracy (koszty wynagrodzenia brutto oraz koszty składek na ubezpieczenia społeczne).

MAPA 5. Mapa pomocy regionalnej na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie MRR, 2010 r.

Utworzenie nowych miejsc pracy – oznacza przyrost netto zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie, w porównaniu ze średnią z poprzednich 12 miesięcy.

4.2. Efekt zachęty

Dopuszczalność udzielania pomocy regionalnej zależy od spełnienia tzw. **efektu zachęty**. Oznacza on obowiązek złożenia wniosku o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem projektu inwestycyjnego, a dodatkowo, w przypadku dużych przedsiębiorstw, konieczne jest wykazanie, że wnioskowana pomoc spowoduje:

- znaczące zwiększenie rozmiaru, zasięgu lub zwiększenie całkowitej kwoty wydanej przez beneficjenta na projekt;
- znaczące przyspieszenie zakończenia projektu.

Efekt zachęty jest również spełniony, jeżeli w przypadku braku pomocy, projekt nie zostałby zrealizowany w danym obszarze objętym pomocą (np. w innym kraju zamiast w Polsce).

4.3. Zasady udzielania pomocy publicznej

Maksymalna dopuszczalna pomoc regionalna na jeden projekt inwestycyjny to wynik iloczynu jej intensywności w danym regionie (patrz mapa pomocy regionalnej) oraz kosztów kwalifikowanych: nakładów inwestycyjnych lub dwuletnich kosztów zatrudnienia pracowników – jeśli pomoc przyznawana jest na tworzenie nowych miejsc pracy. [mapa 1].

W przypadku dużych projektów inwestycyjnych (gdy koszty kwalifikowane przekraczają 50 mln EUR) ma zastosowanie mechanizm ograniczający maksymalną dopuszczalną pomoc regionalną, zgodnie ze wzorem:

$$\text{maksymalna kwota pomocy} = R \times (50 + 0,50B + 0,34C)$$

gdzie: **R** – oznacza intensywność pomocy zgodnie z mapą pomocy regionalnej; **B** – wartość kosztów kwalifikowanych w przedziale od 50 do 100 mln EUR; **C** – wartość kosztów kwalifikowanych powyżej 100 mln EUR.

W latach 2007-2013 do pomocy regionalnej kwalifikują się następujące rodzaje kosztów:

- wydatki na grunty, budynki i budowle oraz maszyny/urządzenia,
- w przypadku MSP koszty analiz przygotowawczych oraz usług doradczych związanych z inwestycją (do 50% faktycznie poniesionych kosztów),
- koszty związane z nabyciem aktywów innych niż grunty, budynki/budowle, objętych najmem lub dzierżawą w formie leasingu finansowego (przynajmniej na 5 lub 3 lata w przypadku MSP) z obowiązkiem ich nabycia wraz z wygaśnięciem najmu lub dzierżawy,

- koszty inwestycji w aktywa niematerialne i prawne, przy czym w wypadku dużych przedsiębiorstw uwzględnia się je do wysokości 50% całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych.

W przypadku projektów realizowanych przez duże przedsiębiorstwa nabywane aktywa winny być nowe.

Przedsiębiorca, otrzymujący pomoc regionalną (niezależnie od jej formy) musi zagwarantować trwałość projektu, na który pomoc została przyznana. Oznacza to obowiązek utrzymania inwestycji w danym regionie przez okres przynajmniej 5 lat, a w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw (dalej również jako MSP) przez okres przynajmniej 3 lat od zakończenia projektu. W przypadku, gdy pomoc została udzielona w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy w wyniku realizacji nowej inwestycji, wówczas nowo utworzone miejsca pracy muszą być utrzymane przez okres przynajmniej 5 lat (lub 3 lat w przypadku MSP), od dnia ich utworzenia. Nowe miejsca pracy powinny być utworzone w ciągu 3 lat od zakończenia inwestycji.

4.4. Fundusze strukturalne UE

Na lata 2007-2013 Polsce zostało przyznanych około 67,3 mld EUR w ramach Polityki Spójności Unii Europejskiej. Oznacza to, że Polska jest w tym okresie największym beneficjentem funduszy strukturalnych spośród wszystkich państw UE.

Powyższa kwota została rozdysponowana pomiędzy 5 krajowych Programów Operacyjnych:

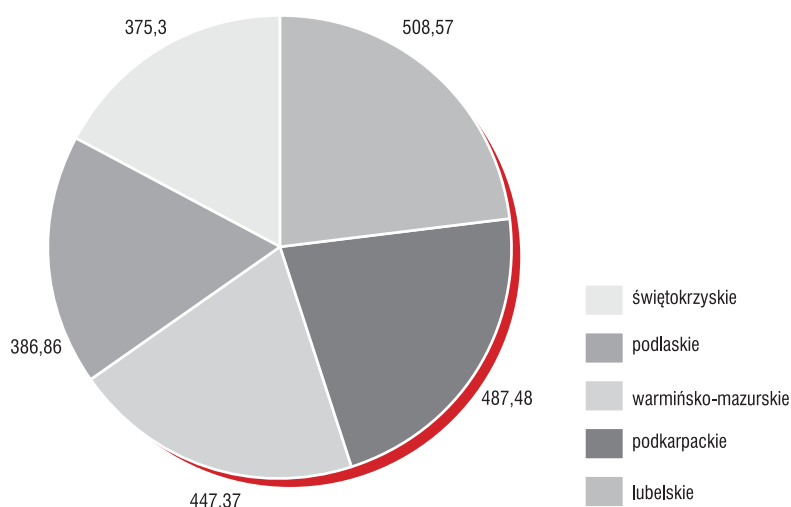
- Program Infrastruktura i Środowisko – 41,9% całości środków (27,9 mld EUR),
- Program Kapitał Ludzki – 14,6% całości środków (9,7 mld EUR),
- Program Innowacyjna Gospodarka – 12,4% całości środków (8,3 mld EUR),
- Program Rozwój Polski Wschodniej – 3,4% całości środków (2,3 mld EUR),
- Program Pomoc Techniczna – 0,8% całości środków (0,5 mld EUR).

Fundusze przyznane Polsce w ramach Polityki Spójności Unii Europejskiej trafiły również do 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) – 24,9% całości środków (16,6 mld EUR) oraz do Programu Celu Europejskiej Współpracy Terytorialnej (0,7 mld EUR).

4.5. Programy dotyczące wyłącznie Polski Wschodniej

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW) ma na celu przyspieszenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego 5 województw Polski Wschodniej poprzez stymulowanie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, zwiększeniu dostępu do Internetu szerokopasmowego, rozwoju miast metropolitalnych, poprawie infrastruktury kolejowej oraz rozwoju turystyki [wykres 1].

WYKRES 3. Łączna kwota w mln EUR na poszczególne województwa w ramach RPO

5. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej na lata 2007-2013

W ramach środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej Unii Europejskiej w Polsce na lata 2007-2013 (realizacja do 2015 r.) jest dostępne bezpośrednie wsparcie inwestycyjne dla przedsiębiorców w ramach:

1. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (program obejmuje całą Polskę).
2. Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (program obejmuje 5 województw Polski Wschodniej).
3. Regionalnych Programów Operacyjnych Województwa: Warmińsko-Mazurskiego, Podlaskiego, Lubelskiego, Świętokrzyskiego i Podkarpackiego.
4. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (program przeznaczony na całą Polskę, jak i poszczególne województwa).
5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.

5.1. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG)

PO IG Działanie 1.4 Wsparcie projektów celowych

Beneficjenci: firmy planujące prowadzenie badań, których celem ma być wynalezienie nowych produktów (usług) lub udoskonalenie tych, które już istnieją.

Dofinansowane działania: przygotowanie dokumentów potrzebnych do wprowadzenia nowych produktów (usług) na rynek.

Intensywność i kwota wsparcia:

Dla dużych firm:

- dotacje na badania przemysłowe – do 50% wydatków kwalifikowanych,
- dotacja na prace rozwojowe – do 25% wydatków kwalifikowanych.

Dla pozostałych:

- dotacja na badania przemysłowe – do 70% wydatków kwalifikowanych,
- dotacja na prace rozwojowe – do 45% wydatków kwalifikowanych,
- kwota dofinansowania – do 5 mln EUR,
- całkowita wartość projektu do 50 mln EUR.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG Działanie 4.1 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R

Beneficjenci: firmy kontynuujące prace badawczo-rozwojowe w postaci wdrożeń, które zostały już wcześniej dofinansowane z działania 1.4 Programu.

Dofinansowane działania: praktyczne zastosowanie wyników prac badawczych w firmie, na zastosowanie ulep-

szeń w produktach lub wprowadzenie nowych produktów (towarów lub usług).

Intensywność i kwota wsparcia:

- mikro- i małe przedsiębiorstwa – do 70%,
- średnie przedsiębiorstwa – do 60%,
- duże przedsiębiorstwa – do 50%,
- wartość projektu – do 50 mln EUR,
- kwota wsparcia – do 20 mln PLN.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG Działanie 4.2 Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego

Beneficjenci: małe i średnie przedsiębiorstwa prowadzące działalność i mające siedzibę, a w przypadku przedsiębiorców będących osobami fizycznymi – miejsce zamieszkania na terytorium RP.

Dofinansowane działania: rozwój działalności B+R w przedsiębiorstwach, wsparcie w zakresie opracowania wzoru przemysłowego lub użytkowego i wdrożenia go do produkcji.

Kwota wsparcia:

- w zakresie wzornictwa:
 - część inwestycyjna – 21 mln PLN,
 - część szkoleniowa – 1 mln PLN,
 - część doradcza – 600 tys. PLN,
 - przedsiębiorcy prowadzący działalność w sektorze transportu drogowego – 100 tys. EUR.
- w zakresie zwiększenia potencjału badawczo-rozwojowego:
 - część inwestycyjna – 1,4 mln PLN,
 - część szkoleniowa – 100 tys. PLN,
 - część doradcza – 100 tys. PLN.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG 4.3 Kredyt technologiczny

Beneficjenci: mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, planujący wdrożenie własnej lub nabytej nowej technologii oraz uruchomienie na jej podstawie wytwarzania nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług.

Dofinansowane działania: inwestycje w zakresie wdrażania nowych technologii poprzez udzielenie MSP kredytu technologicznego z możliwością jego częściowej spłaty ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego w formie premii technologicznej.

Kwota wsparcia:

- premia technologiczna – maks. do 4 mln PLN.

Instytucja: Bank Gospodarstwa Krajowego (www.bgk.com.pl)

POIG 4.4 Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym

Beneficjenci: przedsiębiorstwa produkcyjne i usługowe dokonujące nowych inwestycji oraz niezbędnych dla ich realizacji projektów doradczych i szkoleniowych, obejmujących nabycie innowacyjnych rozwiązań technologicznych.

Kwota wsparcia:

- minimalna kwota wsparcia – **2,4 mln PLN**,
- maksymalna wartość projektu – **50 mln EUR**,
- maksymalna kwota wsparcia:
 - część inwestycyjna – **40 mln PLN**,
 - część doradcza – **1 mln PLN**,
 - część szkoleniowa – **1 mln PLN**.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

POIG 4.5 Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki

POIG 4.5.1 Wsparcie inwestycji w sektorze produkcyjnym

Dofinansowane działania: nowe inwestycje o charakterze innowacyjnym, obejmujące zakup lub wdrożenie rozwiązania technologicznego, które jest stosowane na świecie przez okres nie dłuższy niż 3 lata lub wartość sprzedaży na świecie wyrobów lub usług wytworzonych w oparciu o tę technologię nie przekraczające 15% wartości sprzedaży w danej branży oraz spełniające poniższe warunki (łącznie): wydatki kwalifikowane nie mniejsze niż 160 mln zł oraz wzrost zatrudnienia netto nie mniejszy niż 150 osób.

Intensywność wsparcia:

- do 30% wydatków kwalifikowanych.

POIG 4.5.2 Wsparcie inwestycji w sektorze usług nowoczesnych

Dofinansowane działania: nowe inwestycje obejmujące zakup środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wzrost zatrudnienia netto nie mniejszy niż 100 osób, prowadzące do utworzenia lub rozbudowy:

- centrów usług wspólnych (np. finanse, księgowość, zarządzanie zasobami ludzkimi, administracja, zaplecze bankowe i ubezpieczeniowe, badania rynkowe),
- centrów IT (np. rozwój oprogramowania, testowanie aplikacji, projektowanie i wdrażanie sieci, optymalizacji produktu, zarządzanie bazami danych).

Intensywność wsparcia:

- do 30% wydatków kwalifikowanych.

POIG 4.5.2 Wsparcie inwestycji w sektorze usług nowoczesnych (projekty B+R)

Dofinansowane działania: nowe inwestycje dotyczące rozpoczęcia lub rozwoju działalności badawczo-rozwojowej przez jednostki organizacyjne lub wyodrębnione organizacyjnie jednostki rozpoczynające lub rozwijające działalność, obejmujące zakup środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wzrost zatrudnienia

netto nie mniejszy niż 10 osób personelu B+R, prowadzące do utworzenia lub rozbudowy centrów badawczo-rozwojowych (np. centra usług inżynierskich, centra jakości)

Intensywność i kwota wsparcia:

- minimalna wartość wydatków kwalifikowanych – **od 2 mln PLN**,
- część inwestycyjna – maks. 70% wartości wydatków kwalifikowanych,
- część szkoleniowa – do 45% wartości wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż **1 mln PLN**,
- część doradcza – do 50% wartości wydatków kwalifikowanych, ale nie więcej niż **600 tys. PLN**.

Instytucja: Ministerstwo Gospodarki (www.mg.gov.pl)

PO IG 5.1 Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym

Beneficjenci: osoby prawne prowadzące powiązanie kooperacyjne.

Dofinansowane działania: wspólne przedsięwzięcia grup podmiotów mających na celu przygotowanie wspólnego produktu lub usługi o charakterze innowacyjnym i ich wprowadzenie na rynek.

Kwota wsparcia:

- część inwestycyjna – **20 mln PLN**,
- część doradcza – **400 tys. PLN**,
- część szkoleniowa – **1 mln PLN**,
- ekspansja rynkowa – **600 tys. PLN**.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG 5.3 Wspieranie ośrodków innowacyjności

Beneficjenci: wysoko wyspecjalizowane IOB świadczące usługi o wysokim potencjale rynkowo-technologicznym, w tym podmioty zarządzające parkami naukowo-technologicznymi, inkubatorami technologii, centrami zaawansowanych technologii, centrami produktywności, innymi ośrodkami specjalistycznych usług dla przedsiębiorców, w szczególności MSP.

Dofinansowane działania: doradztwo w zakresie przygotowania strategii rozwoju ośrodka uwzględniające potrzeby przedsiębiorców; doradztwo oraz promocja wynikające z realizowanej strategii rozwoju ośrodka; inwestycje wynikające z realizowanej strategii rozwoju ośrodka w zakresie rozbudowy lub modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej; działania promocyjne wynikające z realizowanej strategii rozwoju ośrodka w zakresie promocji usług instytucji proinnowacyjnego otoczenia biznesu w środowisku lokalnym, regionalnym i międzynarodowym.

Minimalna wartość projektu: 40 mln PLN.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG 5.4 Zarządzanie własnością intelektualną

Beneficjenci: MSP (dla projektów 1, 2); Instytucje otoczenia biznesu (projekt 3)

Dofinansowane działania:

- pokrycie kosztów uzyskania ochrony własności przemysłowej,
- wsparcie dla przedsiębiorców na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem w zakresie unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji lub stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji,
- projekty dotyczące upowszechnienia wiedzy na temat korzyści wynikających z ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwach.

Kwota wsparcia:

- uzyskanie ochrony prawa własności przemysłowej – **od 2 tys. PLN do 400 tys. PLN,**
- realizacja ochrony własności przemysłowej – **od 2 tys. PLN do 400 tys. PLN,**
- popularyzacja wiedzy w zakresie własności intelektualnej – **od 200 tys. do 2 mln PLN.**

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG 6.1 Paszport do eksportu

Beneficjenci: małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP).

Dofinansowane działania: pakiet usług dla przedsiębiorców składający się z doradztwa, wyszukiwania i doboru partnerów na rynku docelowym, udziału w imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy, udziału w branżowych misjach gospodarczych, uzyskanie niezbędnych dokumentów uprawniających do eksportowania produktów.

Kwota i intensywność wsparcia:

- przygotowanie planu rozwoju eksportu – **do 10 tys. PLN,**
- wdrożenie planu rozwoju eksportu – **do 200 tys. PLN** oraz do **50%** całkowitych wydatków kwalifikowanych.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG 8.1 Wsparcie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej

Beneficjenci: mikro- i mali przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą nie dłużej niż 1 rok od dnia rejestracji oraz spółki kapitałowe w organizacji.

Dofinansowane działania: realizacja indywidualnych projektów beneficjentów, mających na celu świadczenie usług drogą elektroniczną i ewentualne wytworzenie produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług, które będą dofinansowywane przez okres 24 miesięcy ich realizacji od dnia rozpoczęcia realizacji projektu określonego w umowie o dofinansowanie.

Kwota wsparcia:

- wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej – do 80% wydatków kwalifikowanych projektu – **od 20 tys. PLN do 1 mln PLN.**

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO IG 8.2 Wsparcie wdrażania elektronicznego biznesu typu B2B

Rodzaj dofinansowanych działań: przedsięwzięcia o charakterze technicznym (informatycznym) i organizacyjnym, prowadzące do realizacji procesów biznesowych w formie elektronicznej, obejmujących trzech lub więcej współpracujących przedsiębiorców; czas dofinansowania – do 24 miesięcy.

Kwota wsparcia: od 20 tys. PLN do 2 mln PLN.

PO IG 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili”

Beneficjenci: mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe non-profit.

Dofinansowane działania: budowa i utrzymanie dedykowanej infrastruktury teleinformatycznej stworzonej pomiędzy najbliższym lub najbardziej efektywnym punktem dystrybucji internetu a grupą docelową (na obszarze gminy może być realizowany więcej niż jeden projekt tego typu).

Minimalna kwota wsparcia: 30 tys. PLN.

Instytucja: Władza Wdrażająca Programy Europejskie (www.wvpe.gov.pl)

5.2. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej**PO RPW 1.3 Wsparcie innowacji**

Beneficjenci: uczelnie, jednostki naukowe, JST oraz związki i stowarzyszenia, instytucje wspierające rozwój innowacyjny regionu, przedsiębiorcy, agencje i fundacje rozwoju regionalnego i lokalnego, organizacje pozarządowe.

Dofinansowane działania:

- budowa i inne roboty budowlane oraz wyposażenie w sprzęt jednostek naukowych wraz z zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry naukowej,
- budowa i inne roboty budowlane oraz uruchomienie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz inkubatorów m.in.: technologicznych wraz z wyposażeniem znajdujących się w nich laboratoriów oraz zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry naukowej,

- budowa i inne roboty budowlane wraz z uruchomieniem centrów doskonałości i centrów transferu technologii,
- tworzenie infrastruktury zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach wraz z zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry naukowej,
- przygotowanie terenów inwestycyjnych na potrzeby stworzenia obszarów produkcyjnych oraz stref nowoczesnych usług (tj. centra logistyczne, parki maszynowe, parki technologiczne, inkubatory itp.) – kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje wraz z budową dróg wewnętrznych i połączeniem ich z istniejącym układem komunikacyjnym oraz doprowadzeniem mediów.

Kwota kosztów kwalifikowalnych: minimum 4 mln PLN.

Intensywność wsparcia: do 90%.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

5.3. Regionalne Programy Operacyjne Województw Polski Wschodniej

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego

PRO WM 1.1.6 Wsparcie na nowe inwestycje dla dużych przedsiębiorstw

Beneficjenci: duże przedsiębiorstwa, zatrudniające więcej niż 250 pracowników.

Dofinansowane działania: wsparcie nowych inwestycji w zakresie:

- **innowacji procesowych** – stosowania innowacyjnych w regionie metod produkcji,
- **innowacji produktowych** – dostarczania nowych lub znacząco ulepszonych towarów i usług,
- **innowacji organizacyjnych** – zmian dotyczących organizacji firmy.

Promowane są rozwiązania innowacyjne, nie stosowane do tej pory w regionie.

Kwota wsparcia:

- od 300 tys. PLN do 4 mln PLN (do 50% kwoty kosztów kwalifikowanych),

- wartość projektu: do 8 mln PLN

Instytucja: Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (www.wmarr.olsztyn.pl)

RPO WM 1.1.7 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw i sektora MŚP w zakresie innowacji i nowych technologii

Beneficjenci: mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Dofinansowane działania: wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań w procesie produkcji, dystrybucji oraz w samej organizacji firmy; tworzenie przez firmę nowych i nowoczesnych produktów; budowa lub przebudowa infrastruktury oraz na zakup sprzętu, który umożliwi zastosowanie nowoczesnych technologii, maszyn w procesie produkcyjnym.

Intensywność i kwota wsparcia:

- dotacja do 50% kosztów kwalifikowanych projektu,
- wartość projektu: do 8 mln PLN,
- kwota wsparcia: od 20 tys. PLN do 2 mln PLN.

Instytucja: Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (www.wmarr.olsztyn.pl)

RPO WM 1.1.9 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa

Beneficjenci: mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Dofinansowane działania: służące wzrostowi konkurencyjności przedsiębiorstw, dotacje inwestycji rozwojowych; inwestycje, w wyniku których zostaną utworzone nowe miejsca pracy lub, dzięki którym, zostaną utrzymane już istniejące.

Intensywność i kwota wsparcia:

- kwota wsparcia – od 10 tys. PLN do 1,5 mln PLN,
- poziom dofinansowania – do 50%.

Instytucja: Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (www.wmarr.olsztyn.pl)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego

RPO WP 1.4.1 Mikroprzedsiębiorstwa

RPO 1.4.2 Małe i średnie przedsiębiorstwa

Beneficjenci: Promowane będą rozwiązania sprzyjające oszczędności surowców i energii oraz zmniejszaniu emisji szkodliwych substancji do środowiska. Pozyskane środki można przeznaczyć na zakup maszyn i urządzeń lub licencji, patentów, itp. Pomoc może być udzielona jedynie na nową inwestycję (w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne) związaną z: utworzeniem nowego przedsiębiorstwa, rozbudową istniejącego przedsiębiorstwa, dywersyfikacją produkcji przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych, dodatkowych produktów, zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego w istniejącym przedsiębiorstwie.

Intensywność i kwota wsparcia:

Maksymalny poziom dofinansowania:

- do 70% dla mikro- i małych przedsiębiorstw,
- do 60% dla średnich przedsiębiorstw,

- do **50%** dla przedsiębiorstw działających w sektorze transportu
- do **50%** dla przedsiębiorstw w przypadku pomocy de minimis.

Maksymalna kwota dofinansowania:

- dla małych i średnich przedsiębiorstw **4 mln PLN**;
- mikroprzedsiębiorstwa – **500 tys. PLN**.

Minimalna/Maksymalna kwota wsparcia:

- mikroprzedsiębiorstwa – min. wartość projektu **30 tys. PLN**,
- małe i średnie przedsiębiorstwa – min. wartość projektu **100 tys. PLN**.

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych – bez ograniczeń.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego (www.wrotapodlasia.pl)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego

RPO WL 1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw

Beneficjenci: celem działania jest zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty na terenie województwa lubelskiego.

Intensywność i kwota wsparcia:

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi maksymalnie 70%. Minimalna wartość projektu wynosi **143 tys. PLN**. Maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć **8 mln PLN**. Minimalna wartość wsparcia wynosi **21,5 tys. PLN**. Maksymalna wartość wsparcia wynosi **310 tys. PLN**.

Dla projektów, w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **1 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **500 tys. PLN**.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego (www.lubelskie.pl)

RPO WL Działanie: 1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw

Beneficjenci: celem działania jest poprawa konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą dłużej niż 2 lata, realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Cel zostanie zrealizowany poprzez wsparcie przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z nowocześnieowaniem oferty produktowej i technologicznej mikroprzedsiębiorstw.

Intensywność i kwota wsparcia:

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi maksymalnie 70%. Minimalna wartość projektu wynosi **42,5 tys. PLN**. Minimalna wartość wsparcia wynosi **30 tys. PLN**. Maksymalna wartość wsparcia wynosi **700 tys. PLN**.

Dla projektów, w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **2 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **1 mln PLN**.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego (www.lubelskie.pl)

RPO WL Działanie: 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw

Beneficjenci: można uzyskać środki na przedsięwzięcia związane z wprowadzaniem nowych lub nowocześnieowaniem istniejących produktów, wdrażaniem innowacyjnych technologii, a także poprawę rozwiązań organizacyjnych i marketingowych w małych i średnich przedsiębiorstwach.

Forma wsparcia:

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu dla:

- małych przedsiębiorstw wynosi maksymalnie **70%**,
- średnich przedsiębiorstw wynosi maksymalnie **60%**.

Minimalna wartość projektu wynosi **143 tys. PLN**. Maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć **8 tys. PLN**. Minimalna wartość wsparcia wynosi **85 tys. PLN**. Maksymalna wartość wsparcia wynosi **1 mln PLN**. Dla projektów, w których wartość wydatków kwalifikowalnych przekroczy **4 mln PLN** maksymalna kwota wsparcia wynosi **2 mln PLN**.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego (www.lubelskie.pl)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego

RPO WŚ 1.1 Bezpośrednie wsparcie sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

Beneficjenci: będą wspierane jedynie te projekty, które mają charakter innowacyjny lub w znaczący sposób wpłyną na wzrost zatrudnienia. Realizowane projekty muszą skutkować podniesieniem konkurencyjności przedsiębiorstwa w skali rynku lokalnego bądź regionalnego.

Intensywność i kwota wsparcia:

Maksymalna wysokość dotacji **50%** kosztów kwalifikowanych projektu. W przypadku mikroprzedsiębiorstw (z wyjątkiem prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu), istnieje możliwość zwiększenia maksymalnej wartości procentowej dotacji o **20%**.

Wartość wydatków kwalifikowalnych nie mniejsza niż **20 tys. PLN** i poniżej **8 mln PLN**. Minimalna wartość dotacji to **10 tys. PLN**, a maksymalna: dla mikroprzedsiębiorstw – **1,5 mln PLN**, dla małych przedsiębiorstw – **2,4 mln PLN**, dla średnich przedsiębiorstw – **3,999 mln PLN**.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego (www.sejmik.kielce.pl).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

RPO WP 1.1 Schemat B: Bezpośrednie dotacje inwestycyjne

Beneficjenci: otrzymane środki można wykorzystać na wszelkie inwestycje, które poprawią funkcjonowanie oraz proces produkcji i zarządzania w firmie. Można m.in. kupić patenty i nowe technologie, które podniosą wydajność

i konkurencyjność przedsiębiorstwa, również jako element towarzyszący projektu – montaż instalacji i urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniu środowiska.

Kwota wsparcia:

Minimalna kwota wsparcia – **10 tys. PLN**. Maksymalna kwota wsparcia: mikro- i małe przedsiębiorstwa – **800 tys. PLN**, średnie przedsiębiorstwa – **1,2 mln PLN**.

Maksymalna kwota wsparcia MŚP w przypadku projektów wykazujących wyższy poziom innowacyjności:

- projekty innowacyjne, w których zastosowano rozwiązania stosowane w kraju przez okres nie dłuższy niż 4 lata – **2 mln PLN**,
- projekty o wysokim potencjale innowacyjnym, w których zastosowano rozwiązania stosowane na świecie przez okres nie dłuższy niż 3 lata do **5,6 mln PLN**.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego (www.si.podkarpackie.pl)

RPO WP 1.3 Regionalny system innowacji

Beneficjenci: celem jest stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego i wzrostu potencjału innowacyjnego w regionie oraz transferu wiedzy. W ramach tego programu można zbudować lub udoskonalić zaplecze badawczo-rozwojowe, np. wybudować laboratorium, bądź stworzyć sieć współpracy pomiędzy swoją firmą bądź wieloma firmami a jednostką naukową lub jednostkami naukowymi w regionie.

Kwota wsparcia:

Dotacja do **70%** kosztów kwalifikowalnych projektu.

Maksymalna kwota wsparcia: do **30 mln PLN**.

Maksymalna wartość projektu:

- do **400 tys. PLN** dla projektów w zakresie zakupu środków trwałych do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych,
- do **4 mln PLN** dla projektów inwestycyjnych w zakresie infrastruktury badawczo rozwojowej,
- do **40 mln PLN** dla projektów w zakresie wsparcia parów technologicznych.

Instytucja: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego (www.si.podkarpackie.pl)

5.4. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (program przeznaczony na całą Polskę, jak i poszczególne województwa)

PO KL 2.1.1 Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach

Beneficjenci: przedsiębiorcy

Przykładowe projekty:

- ponadregionalne zamknięte projekty szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców przygotowane w oparciu o indywidualne strategie rozwoju firm,
- ogólnopolskie otwarte projekty szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw,
- studia podyplomowe dla przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw.

Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN.

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl)

PO KL 4.2 Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym

Instytucja: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Departament Wdrożeń i Innowacji

Beneficjenci: Wszystkie podmioty – za wyjątkiem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

Przykładowe projekty:

- podnoszenie umiejętności pracowników systemu B+R w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi oraz komercjalizacja rezultatów prac badawczych w zakresie wagi i zasad badań naukowych i prac rozwojowych dla gospodarki oraz potrzeb sektora nauki i gospodarki w tym zakresie,
- upowszechnianie osiągnięć nauki w procesie kształcenia na poziomie wyższym.

Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN

PO KL 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

POKL 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw

POKL 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

Beneficjenci: wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych.

Przykładowe projekty:

Poddziałanie 8.1.1

- szkolenia oraz doradztwo dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw (w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, elastycznych form pracy, wdrażania technologii produkcyjnych przyjaznych środowisku, wykorzystania w prowadzonej działalności technologii informacyjnych i komunikacyjnych);
- doradztwo dla mikro i MSP, w tym dla osób samozatrudnionych, w szczególności w zakresie ekonomii, finansów, zarządzania zasobami ludzkimi lub rachunkowości;
- szkolenia, kursy i doradztwo zawodowe skierowane dla dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach.

Poddziałanie 8.1.2

- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania

i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim;

- wsparcie dla pracodawców i pracowników firm przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne;
- szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych,
- badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie.

Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN.

Instytucja: Instytucje regionalne wskazane przez samorząd województwa

5.5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolniczego i leśnego

Działanie 123 - Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej

Beneficjenci: celem działania jest poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, uwarunkowana wzrostem wartości dodanej, jakości produkcji, obniżeniem kosztów oraz rozwojem nowych produktów, procesów i technologii produkcji, jak również poprawa warunków produkcji w odniesieniu do obowiązujących lub nowo wprowadzanych standardów. Celem realizacji działania jest również wzmocnienie pozycji grup producentów rolnych w kanale marketingowym zbytu produktów, a także szerszy ich udział w uzyskiwaniu wartości dodanej produkcji rolnej poprzez wsparcie inwestycji w zakresie przetwarzania produktów rolnych.

Kwota wsparcia: maksymalna wysokość pomocy, przyznana w okresie realizacji PROW jednemu beneficjentowi wynosi **20 mln PLN**. Wielkość pomocy przyznanej na realizację jednego projektu nie może być niższa niż **100 tys. PLN**.

Poziom pomocy wynosi maksymalnie:

- **25%** kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia, realizowanej przez przedsiębiorcę, który nie jest małym lub średnim przedsiębiorcą;
- **40%** kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez przedsiębiorcę wykonującego działalność jako małe lub średnie przedsiębiorstwo;
- **50%** kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez przedsiębiorcę wykonującego działalność jako małe lub średnie przedsiębiorstwo:
 - który zaopatruje się w surowce na podstawie umów długoterminowych, zawieranych z grupami producentów rolnych lub wstępnie uznanymi grupami lub uznanymi organizacjami producentów owoców i warzyw
 - który jest zarejestrowany jako grupa producentów rolnych, ich związek lub wstępnie uznana grupa, uznana organizacja producentów owoców i warzyw

– który realizuje projekt dotyczący przetwarzania produktów rolnych na cele energetyczne.

Instytucja: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (www.arimr.gov.pl)

Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich

Działanie 312 – Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Celem działania jest wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji – wzrost zatrudnienia na obszarach wiejskich.

Wysokość pomocy przyznanej na realizację operacji nie może przekroczyć:

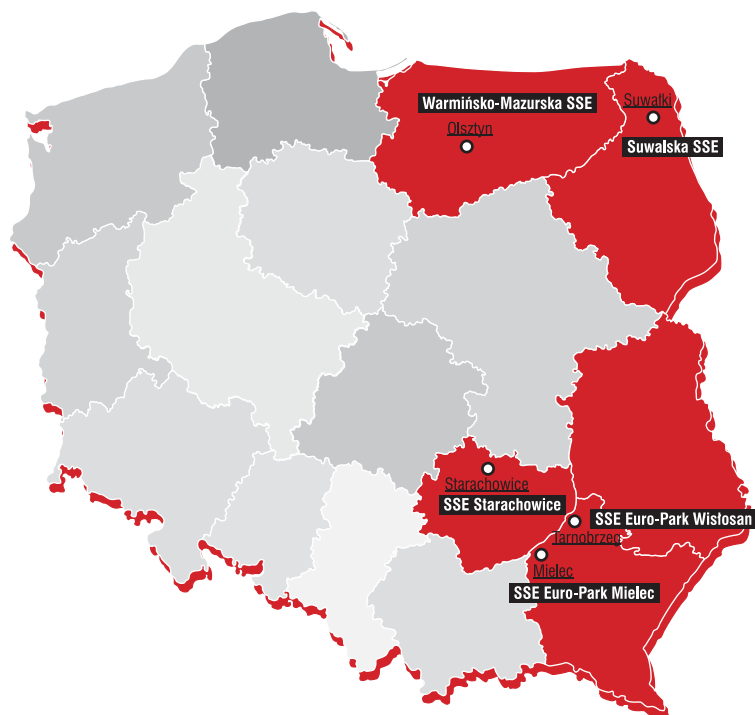
- **100 tys. PLN** – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej jednego i mniej niż dwóch miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji;
- **200 tys. PLN** – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej dwóch i mniej niż trzech miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji;
- **300 tys. PLN** – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej trzech miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć **300 tys. PLN**. Poziom pomocy finansowej wynosi maksymalnie **50%** kosztów kwalifikowalnych operacji.

6. Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE) w Polsce Wschodniej

MAPA 6. Mapa pomocy regionalnej na lata 2007-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stron internetowych SSE, czerwiec 2010 r.

Na terenie Polski działa 14 Specjalnych Stref Ekonomicznych, z czego 5 znajduje się w Polsce Wschodniej – Mielecka, Tarnobrzewska, Warmińsko-Mazurska, Suwalska oraz Starachowicka (pierwszą strefą utworzoną w Polsce była strefa leżąca właśnie w Makroregionie Polski Wschodniej Euro-Park Mielec w 1995 roku). Ideą powstania stref było przede wszystkim przyspieszenie rozwoju gospodarczego regionów, zagospodarowanie majątku poprzemysłowego i infrastruktury, tworzenie nowych miejsc pracy – zwłaszcza w regionach zagrożonych strukturalnym bezrobociem oraz przyciągnięcie do Polski inwestorów zagranicznych. Na podstawie uzgodnień Polski z Komisją Europejską będą one funkcjonowały w obecnym kształcie do roku 2020. Głównym narzędziem pozyskania inwestorów – i to narzędziem w opinii inwestorów bardzo efektywnym – są zachęty podatkowe w postaci zwolnienia dochodu od podatku dochodowego dla firm zgodnie z mapą pomocy regionalnej, która określa wysokość maksymalnego wsparcia dla projektów realizowanych na terenie każdego województwa w Polsce (dla Polski Wschodniej jest to 50%, przy czym firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw uprawnione są do odzyskania 70% i 60% nakładów inwestycyjnych). Zwolnienie obowiązuje w kolejnych latach, aż do momentu odzyskania 50% (bądź 70% lub 60% w zależności od wielkości inwestującej firmy) wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorcę. Terytorium każdej ze stref podzielone jest na podstrefy, co sprawia, że potencjalny inwestor ma ogromny wybór lokalizacji. Oprócz zwolnień podatkowych inwestorzy zainteresowani inwestowaniem z strefach mogą liczyć także na przygotowane pod inwestycje i wyposażone w niezbędną infrastrukturę grunty oraz pomoc w rozpoczęciu inwestycji [mapa 2].

Wszystkie specjalne strefy ekonomiczne w Polsce zajmują obszar 13 336,3 ha, z czego 5 stref leżących w Makroregionie Polski Wschodniej zajmuje łącznie obszar 4 326,2 ha (ponad 37% wszystkich terenów należących do specjalnych stref ekonomicznych w Polsce). A więc to właśnie w Polsce Wschodniej znajduje się największy dostępny potencjał terytorialny dla inwestorów. Większość terenów inwestycyjnych tych stref leży na terenie 5 województw Polski Wschodniej (poza około 655 ha, które leżą w innych niż Polska Wschodnia Makroregionach).

Nakłady inwestycyjne poniesione przez inwestorów we wszystkich 5 strefach Polski Wschodniej wyniosły ponad 15,75 mld PLN przy jednoczesnym utworzeniu prawie 49 tys. miejsc pracy. Najwięcej miejsc pracy utworzyli inwestorzy w strefach: tarnobrzelskiej i mieleckiej (odpowiednio 23 335 i 11 953). Ze względu na bardzo atrakcyjne warunki inwestowania strefy przyciągają zarówno kapitał polski, jak i zagraniczny, przy czym udział kapitału zagranicznego w specjalnych strefach ekonomicznych Makroregionu Polski Wschodniej jest wyższy niż kapitału polskiego.

6.1. Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Położona w północno-wschodnim rejonie Polski, o łącznym obszarze **838,9 ha gruntów**, z czego 222 ha jest dostępnych pod inwestycje. Na obszar ten składają się **24 podstrefy** zlokalizowane na terenie następujących miast i gmin: Bartoszyce, Ciechanów, Dobie Miasto, Elbląg, Iława, Iłowo, Lidzbark Warmiński, Mława, Morąg, Mrągowo, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Olecko,

Olsztyn, Olsztynek, Orzysz, Ostrołęka, Ostróda, Pasłęk, Pieki, Szczytno oraz Wielbark.

Na dzień 30 września 2010 roku wydano **64 zezwolenia** na prowadzenie działalności w strefie, **39 przedsiębiorstw** prowadziło działalność gospodarczą, poniesiono **3 mld PLN** nakładów inwestycyjnych oraz utworzonych zostało **5 586** nowych miejsc pracy.

MAPA 7. Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Warmińsko-Mazurska

Siedziba: Olsztyn

Województwa: warmińsko-mazurskie, mazowieckie

TABELA 5. Najwięksi inwestorzy w Warmińsko-Mazurskiej SSE

Inwestor	Kraj pochodzenia	Sektor
Michelin Polska S.A.	Francja	opony
LG Electronics Mława Sp. z o.o.	Korea Pd.	elektroniczny
Swedwood Poland Sp. z o.o.	Szwecja	drzewny
Wydawnictwo Bauer Sp. z o.o.	Niemcy	poligraficzny
Wójcik Fabryka Mebli Sp. z o.o.	Polska	meblowy
Cetco Poland Sp. z o.o.	Holandia	materiały budowlane
Fabryka Mebli Szynaka Sp. z o.o.	Polska	meblowy
Bruss Polska Sp. z o.o.	Niemcy	metalowy
DFM Sp. z o.o.	Polska	meblowy
Fabryka Mebli Taranko Aleksander Taranko.	Polska	meblowy

6.2. Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Położona jest na terenie województw: podlaskiego, warmińsko-mazurskiego oraz mazowieckiego. Zajmuje łączny obszar **342,76 ha**, z czego 106,16 ha jest dostępnych do zagospodarowania w czterech podstrefach: Suwałki, Elk, Gołdap oraz Białystok.

Na terenach strefy działalność gospodarczą prowadzi ponad **60 firm** z kapitałem polskim i zagranicznym, które utworzyły ponad **5 300 nowych miejsc pracy** i poniosły nakłady inwestycyjne o wartości ponad **1,5 mld zł**.

MAPA 8. Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Suwalska SSE
Siedziba: Suwałki
Województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie, mazowieckie

TABELA 6. Najwięksi inwestorzy w Suwalskiej SSE

Inwestor	Kraj pochodzenia	Sektor
Pfleiderer MDF Sp. z o.o.	Niemcy	drzewny
Rockwool Polska Sp. z o.o.	Dania	budowlany
Porta KMI Poland Sp. z o.o.	Polska	drzewny
Impress Decor Polska Sp. z o.o.	Austria	poligraficzny
Malow Sp. z o. o.	Polska	metalowy
Mispol S.A.	Polska	spożywczy
Iryd Sp. z o.o.	Polska	metalowy, drzewny
Aquael Sp. z o.o.	Polska	mechanika precyzyjna
Cezar D. Niewiński	Polska	tworzyw sztucznych
Reckman Sp. j.	Polska	odzieżowy

6.3. Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Wisłosan

Posiada podstrefy aż na terenie 5 województw, w tym 3 w Polsce Wschodniej: podkarpackim, świętokrzyskim, lubelskim oraz w mazowieckim i dolnośląskim. Łączny obszar strefy to **1551,91 ha**, z czego 535,7 ha to wolne tereny do zagospodarowania w 17 podstrefach: Tarnobrzeg, Stalowa Wola, Nowa Dęba, Staszów, Radom, Jasło, Wrocław-Kobierzyce, Przemyśl, Janów Lubelski, Sie-

dlice, Łuków, Tomaszów Lubelski, Węgrów, Nowe Miasto nad Pilicą, Kraśnik, Przasnysz, Horodło.

Do końca marca 2010 r. wydano **188 zezwoleń**, w tym **32 dla firm** z udziałem kapitału zagranicznego, utworzono **17 tys. nowych miejsc pracy**, a nakłady inwestycyjne przekroczyły **5,53 mld zł**.

MAPA 9. Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Wisłosan

Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Wisłosan

Siedziba: Tarnobrzeg

Województwa: podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie, mazowieckie i dolnośląskie

TABELA 7. Najwięksi inwestorzy w Tarnobrzaskiej SSE Euro-Park Wisłosan

Inwestor	Kraj pochodzenia	Sektor
LG Philips LCD Poland Sp. z o.o.	Korea	produkcja telewizorów i monitorów LCD
ATS Stahlschmidt&Maiworm Sp. z o.o.	Niemcy	produkcja felg aluminiowych
Sanfarm Sp. z o.o.	Polska	produkcja farmaceutyków
LG Electronics Wrocław Sp. z o.o.	Polska	elektronika
Heesung Electronics Poland Sp. z o.o.	Korea	elektronika
QuadWinkowski Sp. z o.o.	Polska	drukarnia, usługi poligraficzne
Toshiba Television Central Europe Sp. z o.o.	Japonia	elektronika
Alumetal Gorzyce Sp. z o.o.	Polska	metalowy
Jadar Technmatik S.A.	Polska	produkcja kostki brukowej
Zakłady Metalowe Dezamet S.A.	Polska	przemysł obronny

6.4. Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec

Zlokalizowana jest głównie w południowo-wschodniej Polsce, zajmuje łączny obszar **1 135 ha** w 22 podstrefach, z czego 396,5 ha to obszary do zagospodarowania, zlokalizowane w podstrefach znajdujących się na terenie miast i gmin: Mielec, Rzeszów, Głogów Małopolski, Trzebownisko, Lublin, Ropczyce, Ostrów, Zamość, Leżajsk,

Jarosław, Laszki, Sanok i Zagórz, Lubaczów, Kolbuszowa oraz Szczecin.

Do końca III kwartału 2010 r. wydano **195 zezwoleń** na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie strefy, inwestorzy ponieśli **4,5 mld zł nakładów inwestycyjnych** oraz utworzyli **12 438 nowych miejsc pracy**.

MAPA 10. Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec

Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec

Siedziba: Mielec

Województwa: podkarpackie, lubelskie, małopolskie i zachodnio-pomorskie

TABELA 8. Najwięksi inwestorzy w Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec

Inwestor	Kraj pochodzenia	Sektor
Polskie Zakłady Lotnicze Mielec Sp. z o.o.	USA	lotnictwo
MTU Aero Engines Polska Sp. z o.o.	Niemcy	lotnictwo
Borgwarner Turbo Systems Polnad Sp. z o.o.	USA	motoryzacja
Lear Corporation Sp. z o.o.	USA	motoryzacja
Kirchhoff Polska Sp. z o.o.	Niemcy	motoryzacja
Firma Oponiarska Dębica S.A.	USA	motoryzacja
Kronospan Mielec Sp. z o.o.	Austria	przetwórstwo drewna
Ball Packaging Europe Lublin Sp. z o.o.	USA	opakowania
Bury Sp. z o.o.	Polska	elektronika
BRW Sp. z o.o.	Polska	meble
Goodrich Aerospace Poland Sp. z o.o.	USA	lotnictwo

6.5. Specjalna Strefa Ekonomiczna Starachowice

Zlokalizowana jest na terenie województwa świętokrzyskiego, a swoje podstrefy posiada również w województwach lubelskim, mazowieckim, łódzkim oraz opolskim. Strefa zajmuje łącznie powierzchnię **595,8 ha**, z czego do zagospodarowania pozostało 225,38 ha (stan na koniec września 2010 r.) w następujących podstrefach: Starachowice, Ostrowiec Św., Skarżysko-Kamienna, Końskie, Stąporków, Suchedniów, Morawica, Szydłowiec, Puławy, Ilża.

Na koniec trzeciego kwartału 2010 roku **aktywnych zezwoleń w strefie było 69**, utworzono **2 914 nowych miejsc pracy**, a inwestorzy ponieśli **1,426 mld PLN nakładów inwestycyjnych**.

MAPA 11. Specjalna Strefa Ekonomiczna Starachowice

Specjalna Strefa Ekonomiczna Starachowice

Siedziba: Starachowice

Województwa: świętokrzyskie, lubelskie, mazowieckie, łódzkie, opolskie

TABELA 9. Najwięksi inwestorzy w SSE Starachowice

Inwestor	Kraj pochodzenia	Sektor
Biella Szydłowiec Sp. z o.o./Biella-Neher AG	Szwajcaria	artykuły biurowe
Cerrad Sp. z o.o.	Polska	ceramiczny
Cersanit II S.A.	Polska	ceramika sanitarna
Gerda 2 Sp. z o.o.	Polska	metalowy
Gerda 3 Sp. z o.o.	Polska	metalowy
MAN Bus Sp. z o.o. /MAN Nutzfahrzeuge Gruppe	Niemcy	motoryzacyjny
Orizzonte Polska Sp. z o.o.	Międzynarodowy	metalowy
RR Donnelley Starachowice Sp. z o.o./RR Donnelley	USA	poligraficzny
Starpol II Sp. z o.o.	Polska	elektrotechniczny
Star-Dust Sp. z o.o.	Polska	ceramiczny
Ceramika Nowa Gala II Sp. z o.o.	Polska	ceramiczny
Star-Gres Sp. z o.o.	Polska	ceramiczny
Alpol Gips Sp. z o.o.	Polska	materiały budowlane
Nova Ceramika Sp. z o.o.	Polska	ceramiczny
Ceramika Końskie Sp. z o.o.	Włochy	ceramiczny
Kaye Aluminium Opole Sp. z o.o.	Hiszpania	metalowy
Valdi Ceramika Sp. z o.o.	Polska	ceramiczny
Zakłady Azotowe Puławy S.A.	Polska	chemiczny
Air Liquide Polska Sp. z o.o.	Francja	chemiczny
Fabryka Kotłów Sefako S.A.	Polska	metalowy

7. Parki Naukowo-Technologiczne i Przemysłowe

W Polsce funkcjonuje lub znajduje się na zaawansowanym etapie tworzenia ponad 30 parków technologicznych. Najprężniej działa 20 z nich. W sumie ulokowanych jest tam 523 instytucji oraz 18 jednostek naukowo-badawczych. W parkach tych zatrudnionych jest ponad 16,5 tys. osób. Dwadzieścia najdynamiczniej rozwijających się parków zajmuje niemal 1,3 tys. ha, z czego zagospodarowanych jest prawie 550 tys. m². Stanowi to niewiele powyżej 3% ich całkowitej powierzchni. Wśród największych parków znajdują się parki technologiczne z Krakowa, Bełchatowa i Płocka oraz podkarpacki Aeropolis. Ich powierzchnia to odpowiednio 416 ha, 384 ha, 200,4 ha oraz 118 ha. Stanowią one 88% całkowitej powierzchni tych dwudziestu parków. Oprócz Aeropolis, wśród 20 największych parków, znajduje się jeszcze jeden park ulokowany w Makroregionie Polski Wschodniej – Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach. Co prawda nie jest on tak duży jak Aeropolis: o ile park podkarpacki zajmuje powierzchnię 118 ha wykorzystywaną w niecałych 2%, to park w Suwałkach zajmuje 8,6 ha (wykorzystanie 0,55%). Zatrudnienie jest także największe w parku podkarpackim, 618 osób wobec 80 osób w parku suwalskim.

7.1. Kielecki Park Technologiczny

Kielecki Park Technologiczny powstał na bazie Kieleckiego Inkubatora Technologicznego utworzonego w 2008 roku. Od początku swojego istnienia inkubator współpracował z małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz samorządem lokalnym. W lipcu 2009 roku, uchwałą Rady Miasta Kielce, jednostka zmieniła nazwę na Kielecki Park Technologiczny. Park powstał m.in. w celu wspierania funkcjonowania nowo utworzonych, innowacyjnych firm. Jest on ukierunkowany na rozwój przedsiębior-

czości akademickiej, wspieranie relacji na linii nauka-gospodarka, preinkubację i inkubację przedsiębiorstw wywodzących się z uczelni. Koncepcja utworzenia parku zakłada funkcjonowanie dwóch wyodrębnionych komórek organizacyjnych: **Inkubatora Technologicznego** (przeznaczonego dla firm w fazie start-up) oraz **Centrum Technologicznego** (przeznaczonego dla firm opuszczających Inkubator Technologiczny w fazie ekspansji lub dla kapitału zewnętrznego planującego uruchomienie działalności w Kielcach).

Na potrzeby KPT zostanie zagospodarowana północna, przemysłowa część Kielc. Budynek Kieleckiego Parku Technologicznego będą miał ok. 17 tys. m² powierzchni. W planach jest zakup kolejnych terenów, które będzie można w przyszłości wykorzystać pod inwestycje parku. Zasięgnięcie parku ma się rozpocząć na początku 2011 roku.

Kielecki Park Technologiczny

ul. Piotrkowska 6

25-510 Kielce

tel./fax: +48 (41) 367 63 55

tel.: +48 (41) 367 63 85

7.2. Lubelski Park Naukowo-Technologiczny

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny został utworzony w maju 2005 roku. Akcjonariuszami parku są: samorząd województwa lubelskiego oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Obszar parku liczy, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, łączną powierzchnię przekraczającą 10 000 m².

Misją Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego jest wspieranie rozwoju województwa lubelskiego poprzez stworzenie zinstytucjonalizowanej platformy dla współpracy lubelskich uczelni wyższych i biznesu. Głównym założeniem powstania Parku jest wspieranie realizacji projektów komercjalizacji wyników badań naukowych, które przyczyniłyby się do podniesienia stanu innowacyjności lubelskich przedsiębiorstw. W 2009 roku nastąpiło oficjalne otwarcie pierwszych obiektów parku. Obecnie na terenie parku prowadzą działalność m.in.: **Laboratorium Badań Genetycznych Sp. z o.o.** (badania chromosomów ludzkich w niepowodzeniach rozrodu, badania nad wykrywaniem genetycznych uszkodzeń oraz podatności na poszczególne choroby genetyczne), **Centralne Laboratorium Aparaturowe Uniwersytetu Przyrodniczego** (prowadzenie certyfikowanych prac badawczych i pomiarowych – w tym pomiary fizyko-chemiczne w szerokim zakresie, działalność szkoleniowa w zakresie praktyki analitycznej), **Lubelskie Centrum Konsultingu Sp. z o.o.** (usługi consultingowe, usługi dla MSP w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, obsługa handlu międzynarodowego, działalność szkoleniowa), **VADO Sp. z o.o.** (produkcja oprogramowań oraz specja-

listycznych systemów teleinformatycznych, opracowanie i produkcja urządzeń elektronicznych, doradztwo specjalistyczne), **KTI Konsulting** (usługi doradcze i szkoleniowe w zakresie pozyskiwania finansowania projektów ze źródeł zewnętrznych, w szczególności dotacji z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej), **Centrum Innowacji i Transferu Technologii Lubelskiego Parku Technologicznego Sp. z o.o.** (usługi związane z postprodukcją, animacją i efektami wizualnymi do projektów reklamowych, telewizyjnych, filmowych i na potrzeby nowych mediów, produkcja spotów reklamowych, teledysków filmów pełnometrażowych).

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny

ul. Dobrzyńskiego 3

20-262 Lublin

tel.: +48 (81) 534 61 00

fax: +48 (81) 531 85 48

e-mail: biuro@lntp.pl

www.lntp.pl

7.3. Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny Aeropolis

Ideą utworzenia parku było założenie, że ma on być jednym z instrumentów podnoszenia konkurencyjności podkarpackiej gospodarki, wdrażania nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz zarządzania zasobami wiedzy i kapitału. Istotą działania parku, ulokowanego w Rzeszowie na 118 ha, postrzegano jako ogniwo łączące i przetwarzające innowacyjne pomysły naukowe w nowoczesne rozwiązania technologiczne wdrażane następnie w podmiotach gospodarczych. W maju 2003 roku zostało podpisane przez samorząd Województwa Podkarpackiego, miasto Rzeszów, powiat Rzeszowski, Politechnikę Rzeszowską oraz Uniwersytet Rzeszowski porozumienie o utworzeniu Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego Aeropolis. Zarządzanie PPN-T Aeropolis powierzone zostało Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.

Celami Strategicznymi parku są: aktywacja terenów poprzemysłowych, tworzenie infrastruktury inwestycyjnej i pozyskiwanie inwestorów, efektywne zagospodarowanie wolnych obiektów i obszarów oraz świadczenie usług pomocniczych – głównie dla przedsiębiorców PPN-T Aeropolis – zwiększenie konkurencyjności, innowacyjności przedsiębiorców działających na terenie województwa, rozwój infrastruktury aktywizującej lokalną i regionalną przedsiębiorczość, wykorzystanie potencjału zlokalizowanych na obszarze Parku przedsiębiorstw oraz wykonujących produkty komplementarne oraz efektywne zagospodarowanie wolnych obiektów i obszarów oraz świadczenie usług pomocniczych, głównie dla przedsiębiorców PPN-T. Prócz tego park stawia sobie za zadanie zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych podejmujących działalność na własny rachunek (Preinkubator Akademicki), rozwój technologiczny i stymulowanie działalności badawczej.

Na terenie parku zainwestowało do tej pory kilka firm m.in.: **Opatem S.A.** – producent i integrator systemów

wykorzystujących technologie kart elektronicznych, **Borg Warner Turbo Systems** – firma zajmująca się produkcją turbosprężarek, **Ultratech Sp. z o.o.** – producent części i podzespołów dla zakładów przemysłu lotniczego i motoryzacyjnego, **Yanko Sp. z o.o.** – producent opakowań czy **MasterProfi Sp. z o.o.** – producent profesjonalnych odkurzaczy. Największą i najważniejszą inwestycją jest zakład należący do niemieckiej firmy **MTU Aero Engines**, otworzony w maju 2009 roku na terenach parkowych w Jasionce pod Rzeszowem. Firma zainwestowała 50 mln EUR. W zakładzie powstają elementy turbin do silników lotniczych. Pracę dostało już ponad 200 mieszkańców regionu, a docelowo liczba ta ma się zwiększyć do 400.

Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny Aeropolis

Centrum Zarządzania PPN-T

ul. Szopena 51

35-959 Rzeszów

tel.: +48 (17) 866 62 06,

fax: +48 (17) 852 06 11

Centrum Obsługi Inwestora

tel.: +48 (17) 852 43 76,

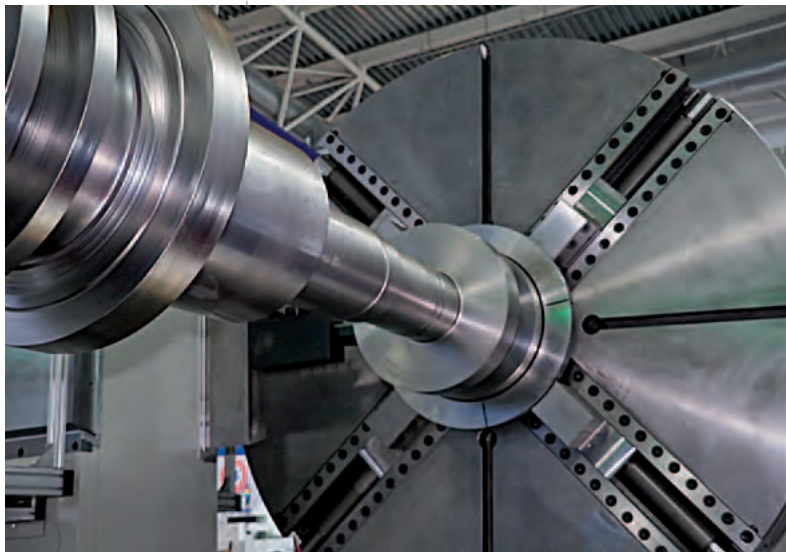
fax: +48 (17) 852 43 74

e-mail: aeropolis@rarr.rzeszow.pl

www.aeropolis.com.pl

7.4. Park Przemysłowy Stare Miasto

W sierpniu 2005 roku Rada Gminy Leżajsk podjęła uchwałę w sprawie realizacji zadania utworzenia Parku Przemysłowego pod nazwą Stare Miasto – Park. Rok później podpisano umowę z Agencją Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie na realizację zadań tworzenia pełnej infrastruktury w Parku Przemysłowym oraz budowę 3 hal produkcyjnych. W 2007 roku zgodnie z rozporządzeniem Rady

Ministrów część terenów Parku uzyskało status Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec. Park Przemysłowy Stare Miasto – Park jest zlokalizowany na terenie gminy Leżajsk, w dwóch miejscowościach: Stare Miasto (Strefa A) i Wierzawice (Strefa B) o łącznej powierzchni ponad 35 ha (obszar docelowy Parku planuje się na 200 ha). Do tej pory na terenie parku zainwestowały głównie firmy z kapitałem polskim, takie jak: **SGS Eko-Projekt Sp. z o.o.**, **Emka Mirosław Klosowski**, **Igłobud Leżajsk Jerzy Szostak**, **Netkom Sp. z o.o.** czy drukarnia **Poligraf**.

Park Przemysłowy Stare Miasto

Wierzawice 874

37-300 Leżajsk

tel./fax: +48 (17) 242 60 94

e-mail: sm-park@sm-park.pl

www.sm-park.pl

7.5. Mielecki Park Przemysłowy

Mielecki Park Przemysłowy jest obszarem inwestycyjnym ustanowionym w marcu 2005 roku przez Radę Miejską w Mielcu w celu zagospodarowania majątku pozostałego po restrukturyzacji WSK-PZL Mielec. Zarządzanie Mieleckim Parkiem Przemysłowym powierzono Agencji Rozwoju Rolnego MARR S.A. na podstawie porozumienia z miastem Mielec. Około 100 ha terenów parku, kompletnie uzbrojonych infrastrukturalnie i przygotowanych do uruchomienia projektów, położonych jest w granicach specjalnej strefy, co uprawnia inwestorów, decydujących się na rozpoczęcie inwestycji w parku, do ubiegania się o korzystanie z ulg inwestycyjnych Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec w Mielcu. Do tej pory na terenie parku zainwestowały firmy, takie jak: **Husquarna** – szwedzki producent sprzętu elektrotechnicznego, **Regom Polska** – niemiecki producent elementów na potrzeby przemysłu hydraulicznego, motoryzacyjnego i lotniczego, **First Company** z Niemiec – producent damskiej konfekcji, głównie na rynek niemiecki, **RD Precision** – producent części i komponentów lotniczych.

Mielecki Park Technologiczny

Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.

ul. Chopina 18

39-300 Mielec

tel.: +48 (17) 788 18 50,

fax: +48 (17) 788 18 64

e-mail: marr@marr.com.pl

www.marr.com.pl

7.6. Puławski Park Przemysłowy

Projekt Puławskiego Parku Przemysłowego (PPP) powstał w styczniu 2003 roku, jako wspólna inicjatywa Zakładów Azotowych Puławy S.A. i Gminy Miasto Puławy. W kwietniu 2003 roku na Sesji Rady Miasta Puławy podjęto uchwałę w sprawie przyjęcia wspólnych działań i zwolnień od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców inwestujących na terenie PPP. Obecnie park dysponuje obszarem 700 ha. Około 570 ha należy bezpośrednio do Zakładów Azotowych Puławy S.A., następne 99 ha stanowi podstrefę Specjalnej Strefy ekonomicznej – Starachowice (obszar będący w kompetencji Zarządu SSE Starachowice S.A. i Zarządu Zakładów Azotowych Puławy S.A.). 130 ha znajduje się w gestii miasta Puławy. W 2008 roku Zakłady Azotowe Puławy S.A., miasto Puławy, Instytut Nawozów Sztucznych, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości oraz przedstawiciele władz samorządowych podpisali list intencyjny dotyczący przekształcenia dotychczasowego parku w Puławski Park Naukowo-Technologiczny. Do tej pory na terenie parku zainwestowały m.in. firmy: **Kozap** – spedycja i transport kolejowy, **Elza** – linie i maszyny energetyczne, **Medical** – kompleksowe usługi medyczne oraz **PIA-ZAP** – autoryzacja procesów produkcyjnych.

Puławski Park Przemysłowy

Zakłady Azotowe Puławy S.A.

Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13

24-110 Puławy

tel.: +48 (81) 565 22 46,

fax: +48 (81) 565 38 07

e-mail: ppp@azoty.pulawy.pl

www.parkpulawy.pl

7.7. Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód

Misją Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach jest zwiększenie spójności społeczno-gospodarczej i rozwój ekonomiczny Makroregionu Polski północno-wschodniej, a w konsekwencji województwa podlaskiego, poprzez wspieranie przedsiębiorczości opartej na wiedzy zorientowanej na zaawansowane technologie i wykorzystanie możliwości współpracy międzynarodowej. Powierzchnia parku zajmuje 8,6 ha. Park rozpoczął działalność w 2004 roku. W latach 2005-2008, równoległe z przygotowaniem infrastruktury, park realizował projekty związane z rozwojem nowych technologii na terenie regionu, takie jak: **Park**

Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód drogowskazem nowych technologii innowacji dla rozwoju gospodarczego Podlasia, Potencjał innowacyjny subregionu suwalskiego dla rozwoju infrastruktury nowych technologii i społeczeństwa informacyjnego **eSudovia** czy **E-klastery Dolina Zdrowego Życia**. Do roku 2012 park zamierza wybudować Inkubator Technologiczny, 4 laboratoria naukowo-badawcze (zlokalizowane w jednym budynku), halę procesów logistyczno-technologicznych oraz utworzyć Międzynarodowe Wschodnie Centrum Innowacji.

Partnerami parku są m.in. Politechnika Warszawska, miasto Suwałki, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Łączności oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach.

Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód

ul. Noniewiczza 10 pok. 426

16-400 Suwałki

tel.: +48 (87) 562 84 77

fax: +48 (87) 562 84 78

e-mail: park@park.suwalki.pl

www.park.suwalki.pl

7.8. Regionalny Park Przemysłowy Świdnik

Park przemysłowy został utworzony w wyniku restrukturyzacji majątkowej i podmiotowej PZL-Świdnik S.A. Swym zasięgiem obejmuje część terenu przedsiębiorstwa o powierzchni ok. 50 ha. Park przemysłowy został utworzony na bazie istniejącej infrastruktury produkcyjno-technologicznej, która została wydzielona i wyłączona z procesu produkcyjnego PZL-Świdnik S.A. Utworzenie Parku Przemysłowego ma na celu przyciągnięcie do Świdnika dużych dużych małych inwestorów, którzy chcieliby uruchomić działalność gospodarczą w tym regionie Polski. Większość nieruchomości i obiektów przemysłowych jest już użytkowana przez nowoutworzone lub przeniesione do obszaru parku podmioty gospodarcze.

Udziałowcami są zakłady PZL-Świdnik S.A., miasto Świdnik, Zakład Narzędziowy w Świdniu, Skarb Państwa oraz powiat Świdnik. Obecnie w obszarze parku funkcjonują ponad 33 firmy, zatrudniające około 1100 pracowników, m.in.: **SMF Poland** – przemysł plastikowy, **Advanced Technology Centra OBR** – konstrukcja maszyn i urządzeń, sterowania napędów pneumatycznych, automatyzacja procesów produkcyjnych, **Elto** – instalacje elektryczne w sektorze energetycznym, **ISK Engineering** – dostawca farb, tynków i systemów dociepleń, **Arctica BB** – materiały izolacyjne, płyty warstwowe, drzwi chłodnicze. Park Przemysłowy posiada bardzo dobrą infrastrukturę komunikacyjną zewnętrzną i wewnętrzną (sieć dróg umożliwia dojazd samochodami TIR, bez ograniczeń nośności, bocznicą kolejową z rampami rozładowniczymi oraz w bezpośredniej bliskości parku lotnisko Świdnik, które w przyszłości będzie modernizowane i rozbudowywane, w oparciu o plany rozwoju regionu lubelskiego). Do spółki „Port Lotniczy Lublin” w Świdniku mogą również przystą-

pić firmy, które rozpoczną działalność gospodarczą na terenie utworzonego Parku.

Regionalny Park Przemysłowy Świdnik

Al. Lotników Polskich 1

21-045 Świdnik

tel.: +48 (81) 722 60 22

fax: +48 (81) 722 60 52

e-mail: biuro@park.swidnik.pl

www.park.swidnik.pl

7.9. Zambrowski Park Przemysłowy

Zambrowski Park Przemysłowy rozpoczął działalność w styczniu 2006 roku. Powstał na bazie byłych Zambrowskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego Zamtex, przejętych przez Skarb Państwa, a następnie przekazanych Samorządowi Miasta Zambrów. Bezpośrednim realizatorem przedsięwzięcia była Spółka miejska – Zarząd Nieruchomościami Sp. z o.o. Po przyjęciu wniosku o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach SPO-WKP, miasto Zambrów wniosło aportem nieruchomości na majątek Spółki, co zostało zakwalifikowane jako udział samorządu w realizacji projektu.

Park zlokalizowany jest na działce o powierzchni 40 577 m². Podmiotem zarządzającym jest Zarząd Nieruchomościami w Zambrowie Sp. z o.o.

Zambrowski Park Przemysłowy – Zarząd Nieruchomościami w Zambrowie Sp. z o.o.

Aleja Wojska Polskiego 27 A

18-300 Zambrów

tel.: +48 (86) 271 36 54

fax: +48 (86) 267 12 40

e-mail: znwzambrowie@interia.pl

www.zpp.info.pl

